

**ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ
ФАКУЛТЕТА ЗА ПРИМЕЊЕНУ ЕКОЛОГИЈУ ФУТУРА
(2010-2013)**

**СТАНДАРДИ ЗА САМОВРЕДНОВАЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ КВАЛИТЕТА
ВИСОКОШКОЛСКИХ УСТАНОВА**

- Стандард 1.** Стратегија обезбеђења квалитета
- Стандард 2.** Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета
- Стандард 3.** Систем обезбеђења квалитета
- Стандард 4.** Квалитет студијског програма
- Стандард 5.** Квалитет наставног процеса
- Стандард 6.** Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада
- Стандард 7.** Квалитет наставника и сарадника
- Стандард 8.** Квалитет студената
- Стандард 9.** Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса
- Стандард 10.** Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке
- Стандард 11.** Квалитет простора и опреме
- Стандард 12.** Финансирање
- Стандард 13.** Улога студената у самовредновању и провери квалитета
- Стандард 14.** Систематско праћење и периодична провера квалитета

Стандард 1. Стратегија обезбеђења квалитета

Примарни циљ Факултета за примењену екологију Футура јесте опредељење за непрекидно и систематско унапређење квалитета програма. Факултет за примењену екологију Футура специјализована је наставна, научноистраживачка и стручна установа у области науке о заштити животне средине, која се развија у модерну, европску високошколску установу, признату по својим наставним, научним и стручним достигнућима. Основни задатак Факултета је да систематски унапређује и промовише знање, да представља интелектуални изазов, мотивише креативност и подстиче жељу за усавршавањем и стицањем знања те продубљивањем фундуса знања науке о животnoj средини.

Факултет ради на постизању високог нивоа основних и дипломских студија по међународним стандардима, промовише мултидисциплинарност и негује и константно унапређује истраживачки рад, повезује образовне, научноистраживачке и стручне делатности, подстиче интердисциплинарне, примењене научне, развојне и стручне пројекте у сарадњи са различитим државним институцијама, индустријом, приватним и цивилним сектором у земљи и региону. Већ препознатљиви слогани Факултета „*Комуницирајте са природом*“ и „*Свет цивилизације у служби света природе*“ недвосмислено указују на опредељеност Факултета ка синергији закона друштва и закона природе.

Темељни принципи на којима се заснива стратегија обезбеђења квалитета јесу:

- квалитет наставно-образовног процеса и научно-стручног деловања и испуњавање свих захтева стандарда за оцењивање квалитета високошколских и научноистраживачких установа;
- стално побољшање научноистраживачког рада и образовног процеса у циљу оспособљавања студената за пружање услуга највишег квалитета и развијања њихове жеље за перманентним усавршавањем,
- систематско и доследно задовољавање успостављених критеријума квалитета;
- усаглашавање са процесима европске интеграције високошколског образовања;
- максималан квалитет, уз афирмацију инвентивности и иновацијског рада;
- потпуна документованост укупних активности;
- обезбеђеност наставних и истраживачких процеса одговарајућом инфраструктуром, лабораторијском и теренском опремом, уџбеницима, литературом, библиотечким и информатичким ресурсима;
- системско праћење, периодична интерна и екстерна провера квалитета и самовредновање;
- рационално, ефикасно и ефективно обављање свих послова и задатака.

Услове за остваривање квалитета Факултет непрекидно изграђује одговарајућим мерама, на свим пољима свога рада, укључујући интересне групе у поступцима успостављања, вредновања и побољшања свих аспеката усаглашених академских циљева Факултета, наставног и ваннаставног особља и студената. Кроз наставу, научне и стручне активности и континуираном едукацијом сви запослени на Факултету активно раде на одржавању и унапређењу квалитета наставног и научноистраживачког процеса, на примени научних резултата у пракси, на повећању сопствених компетентности, знања и искустава и са пуном личном (а Факултет институционалном) одговорношћу према очувању и унапређењу животне средине на локалном и глобалном плану. Наставници и сарадници публикују резултате свог рада у угледним научним и стручним публикацијама, чиме доприносе јачању научног и стручног престижа Факултета.

У спровођењу политике квалитета Факултет остварује сарадњу са другим факултетима и научним институцијама у земљи и свету, као и са корисницима наставног, научног и стручног рада Факултета. Доследно спровођење политике квалитета условљено је успостављеном радном дисциплином и добрим међуљудским односима.

Стратегију обезбеђења квалитета доноси Савет Факултета на предлог Декана (Прилог 1.1). Стратегија обезбеђења квалитета Факултета за примењену екологију Футура истакнута је на интернет страници Факултета, а изводи из Стратегије на огласној табли на Факултету.

Факултет периодично, на надлежним научно-стручним и органима управљања, а најмање једанпут годишње, вреднује квалитет рада и изнова га враћати у фокус својих стратешких опредељења. За Факултет за примењену екологију Футура унапређење стратегије обезбеђења квалитета представља императив постојања.

Факултет за примењену екологију Футура тежи перманентном унапређењу квалитета високог образовања и укључивању у европски образовни простор. Применом савремених достигнућа у образовању треба развити нови тип интелигенције, која ће бити заснована на равнотежи аналитичког и практичног ума – то представља један од најважнијих цивилизацијских потенцијала у 21. веку. У складу са мисијом и визијом о високом образовању, стратешки циљеви остваривања квалитета образовања представљају:

- стални развој квалитета високог образовања на факултету Футура;
- побољшање квалитета студијских програма, наставе и услова рада;
- активно укључивање студената у све сегменте рада и одлучивања;
- повећање ефикасности студија;
- развој научноистраживачког и стручног рада;
- рационална организација ресурса.

Стратегија обезбеђења квалитета је примарни документ којим се прати развој у области обезбеђења квалитета комплетног образовања на факултету Футура. Стратегијом се дефинишу приоритети и начин остваривања трајних циљева који се повремено преиспитују, мењају, допуњавају и служе као основа свих оперативних планова (видети Прилог 1.1 – Стратегија обезбеђења квалитета Факултета за примењену екологију Футура).

Стратегија је у потпуности усклађена са осталим документима усвојеним на нивоу Факултета и имплементира се кроз њих, као што су:

- Статут Факултета за примењену екологију Футура;
- Правилник о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета на Факултету за примењену екологију Футура (видети Прилог 2.1)
- Правилник о систематском праћењу и оцењивању обима и квалитета истраживачког рада на Факултету за примењену екологију Футура

Стратегија обезбеђења квалитета садржи:

- одређење Факултета да непрекидно и систематски ради на унапређењу квалитета својих програма;
- мере за обезбеђење квалитета;
- субјекте обезбеђења квалитета (стручна тела, студенте, ваннаставно особље) и њихова права и обавезе у том поступку;
- области обезбеђења квалитета (студијски програми, настава, истраживање, вредновање студената, уџбеници и литература, ресурси, ваннаставна подршка, процес управљања);
- одређење за изградњу организационе културе квалитета;
- повезаност образовне, научноистраживачке и стручне делатности на Факултету.

У оквиру Стратегије за обезбеђење квалитета, Факултет је усвојио и стандарде квалитета, као и поступке, односно процедуре за обезбеђење, оцену и праћење квалитета. Стандарди садрже одговарајући ниво квалитета који Факултет гарантује својим радом. Као стандарди прихватају се сви стандарди које препоручује Национални савет за високо образовање. Процедуре за обезбеђење, оцену и праћење квалитета подразумевају могућност анализе и разраде суштине мисије, визије и стратешких планова факултета, као и адекватне ресурсе, којима би се подржало спровођење циљева у дугорочном периоду. Оне прописују поступак њиховог доношења, садрже упутство за примену, критеријуме за оцењивање, обраду добијених резултата, ефекте и мере које се предузимају. Кључни елементи процедура за обезбеђење квалитета огледају се у систему:

- алокације ресурса за обезбеђење квалитета;
- доношења релевантних правилника;
- анкетирања и/или усменог испитивања заинтересованих страна;
- евалуације и извештавања.

Стратегија обезбеђења квалитета Факултета Футура доступна је јавности на интернет страници Факултета.

Политика осигурања квалитета уско је повезана са свим релевантним плановима и активностима који су у функцији стратешког менаџмента Факултета Футура. Применом методе SWOT анализе, Факултет процењује тренутну ситуацију с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања. Доноси се Акциони план за спровођење

стратегије, као и остали потпорни механизми управљачког система (видети Прилог 1.3 – Акциони план за спровођење Стратегије квалитета Факултета Футура и одлуке о усвајању). Важну улогу у посматраном процесу игра Комисија за обезбеђење квалитета, као водећи субјект обезбеђења квалитета на Факултету Футура. Статутом Факултета су дефинисане њене надлежности, као и остали важни параметри система обезбеђења квалитета који су инкорпорирани у процес стратешког менаџмента ове високообразовне институције (видети Прилог 3.1).

SWOT анализа указује на следеће одлике квалитета посматраних аспеката рада Факултета за примењену екологију Футура:

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Постојање Стратегије обезбеђења квалитета усклађене са националним стратегијама, стандардима и осталим документима (+++) ❖ Постојање Комисије за обезбеђење квалитета и њен редован рад (+++) ❖ Стално праћење и унапређење стандарда и процедура за обезбеђење квалитета (++) ❖ Редовно спровођење анкета у складу са процедурама самовредновања Факултета(++) ❖ Координисан рад Комисије за обезбеђење квалитета са органом пословођења и управљања, као и другим стручним органима Факултета (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Релативно низак ниво искуства у овој области (+++) ❖ Потреба за вишим нивоом разумевања запослених о значају посматраног процеса (++) ❖ Потреба за унапређењем и осавремењавањем процеса за вредновање и обезбеђење квалитета (+)
ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Саветодавна функција Комисије за акредитацију и проверу квалитета (+++) ❖ Сарадња са високошколским институцијама у иностранству (++) ❖ Сарадња са средњим школама чији су ученици потенцијални студенти (++) ❖ Сарадња са другим високошколским институцијама у земљи (+) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Изостанак даљег унапређења успостављеног процеса (+++) ❖ Незаинтересованост послодаваца за сарадњу са образовним институцијама (++) ❖ Недовољно прецизан правни оквир у области обезбеђења квалитета (+)

Предлог мера и активности за унапређење квалитета процеса имплементације Стратегије обезбеђења квалитета Факултета за примењену екологију Футура

На основу параметара из SWOT анализе, уочавају се мере и активности које треба предузети у циљу унапређења квалитета процеса имплементације Стратегије обезбеђења квалитета Факултета Футура. Предстојећи период треба да буде заснован на предузимању следећих активности:

- Даље усклађивање оперативног деловања Факултета Футура са Стратегијом обезбеђења квалитета;
- Унапређење контролних механизма у процесу реализације Акционог плана за спровођење Стратегије квалитета Факултета Футура;
- Организовање периодичних семинара за наставно и ваннаставно особље у циљу унапређења њихових знања, способности и вештина за разумевање идеје квалитета и начина функционисања система обезбеђења квалитета, као и за праћење новина и измена у овој области.

Показатељи и прилози за стандард 1

Прилог 1.1. Стратегија обезбеђења квалитета Факултета за примењену екологију Футура

Прилог 1.2. Мере и субјекти обезбеђења квалитета

Прилог 1.3. Акциони план за спровођење стратегије и одлуке о његовом усвајању и допунама (уколико их је било).

Стандард 2. Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета

Све неопходне стандарде и поступке за обезбеђење квалитета и поступање субјеката у систему обезбеђења квалитета, Факултет је прецизно дефинисао, по радним телима и посебно по областима, у Правилницима Факултета (усвојеним од стране стручних органа Факултета, а на предлог Комисије за обезбеђење квалитета), водећи рачуна о објективној потреби, сврсисходности и могућностима апликације сваког од стандарда и поступака.

Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета на Факултету за примењену екологију Футура су дефинисани Правилником о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета на Факултету за примењену екологију Футура, који подразумева формирање и постојање посебног тела за обезбеђење квалитета на Факултету, а садржи и опис основних стандарда за самовредновање и оцењивање квалитета, усклађених са радом комисије за обезбеђење квалитета Универзитета Сингидунум.

Комисија за обезбеђење квалитета, у својству тела одговорног за квалитет на Факултету, периодично и синхронизовано са осталим органима процењује ниво остваривања и поштовања донетих параметара обезбеђења квалитета, имајући обавезу и мотив да на основу виђеног предлаже не само корективне, већ инвентивне и иновативне приступе унапређењу квалитета. Чланове Комисије за обезбеђење квалитета предлаже Декан Наставно-научног Већу, а одлуком Наставно-научног Већа се Комисије и формализује. Избор нових чланова Комисије за квалитет врши се периодично, када се за то укаже потреба, нарочито када су у питању чланови из редова младих сарадника (који у међувремену напредују) и студената (који у међувремену дипломирају и губе статус студента). Списак чланова Комисије, као и сва пратећа документација о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета је доступна јавности преко интернет странице Факултета у делу који носи назив Квалитет и вредновање. Ту су представљени и сви претходни Извештаји о самовредновању, које је Факултет израђивао и усвајао.

Како су наставници и студенти од самог почетка укључени у разраду постулата на којима ће почивати квалитет на Факултету, они су упознати са квалитативно-квантитативним својствима процеса који на Факултету доводе и доводиће до остваривости квалитета. Горе наведени Правилник углавном дефинише стандарде и поступке за обезбеђење квалитета наставног процеса, док је за потребе обезбеђења квалитета научно-истраживачког рада на Факултету израђен посебан Правилник о систематском праћењу и оцењивању обима и квалитета истраживачког рада на Факултету за примењену екологију Футура. Правилником је предвиђено формирање Комисије за систематско праћење и оцењивање обима и квалитета истраживачког рада Факултета, која још увек није заживела у пуном капацитету, јер се овим питањима углавном бави Продекан за науку без формалног тела за подршку у реализацији овог процеса. Формирање и активирање ове Комисије стоји као један од битних корака у унапређењу поступака за обезбеђење квалитета на Факултету Футура. Позитивна ставка је постојање овог Правилника, чију имплементацију треба унапредити.

На предлог Комисије за обезбеђење квалитета, Одлуком Наставно-научног Већа, усвојени су обрасци анкетних упитника за евалуацију рада наставника и сарадника и ваннаставног

особља и обрасци анкетних упитника за евалуацију наставног процеса и студијских програма од стране студената и дипломираних студената и послодаваца. Резултати анкетирања током претходних академских година представљени су у за то одређеним прилозима овог Извештаја.

Комисија за обезбеђење квалитета има задатак да на годишњем нивоу извештава о свом раду и резултатима процеса самовредновања и обезбеђења квалитета за конкретну академску годину. У оквиру документа под називом „Извештај Комисије за обезбеђење квалитета за академску годину 20??/??“, Комисија износи егзактне податке и информације прикупљене анкетирањем, као и своје предлоге и сугестије за даље унапређење процеса обезбеђења квалитета. Пример таквог Извештаја представљен је у Прилогу 2.3. Такође, на почетку сваке академске године Комисија доставља Наставно-научном Већу на усвајање документ под називом „План рада и процедура за праћење и унапређење квалитета на Факултету за примењену екологију Футура“, а пример таквог плана представљен је у Прилогу 2.2.

Комисија се Правилником обавезала да ће периодично, тј. када то буде потребно, преиспитивати Правилник, Стратегију и стандарде и поступке мерења квалитета.

SWOT анализа стандарда 2

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Успостављени су стандарди и развијени поступци за обезбеђење квалитета (+++) ❖ Успостављени су органи који прате резултате процене квалитета (+++) ❖ Поступци вредновања квалитета рада се спроводе правовремено и континуирано (++) ❖ Чланови Комисије за обезбеђење квалитета и чланови Наставно-научног Већа уредно и активно координирају и учествују у процесима обезбеђења квалитета (+++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Потреба за развијањем нових и унапређењем постојећих поступака за процену квалитета рада (+++) ❖ Непостојање Комисије за систематско праћење и оцењивање обима и квалитета истраживачког рада Факултета (++) ❖ Потреба за даљом електронизацијом и дигитализацијом процеса обезбеђења квалитета (++)
ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Развити механизме за процену квалитета који обезбеђују више квалитативних информација (интервјуи, неструктурирани упитници, радионице и слично) (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Изостанак даљег унапређења процеса за вредновање квалитета рада на Факултету (++) ❖ Опасност од појаве мултитаскинга и недостатка кадра, који ће у

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Унапређење дигитализације процеса вредновања квалитета (++++) ❖ Формирање и активан рад Комисије за систематско праћење и оцењивање обима и квалитета истраживачког рада Факултета (++) 	<p>потпуности бити посвећен спровођењу процеса вредовања и обезбеђења квалитета (++)</p>
--	--

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 2

- Као један од механизма за прикупљање информација о квалитету могу се поставити кутије за евалуацију на различитим прометним местима на Факултету као механизми сталне евалуације рада Факултета – кутије за евалуацију („књиге утисака“) биле би значајан ресурс квалитативних информација;
- Увести друге технике квалитативне процене квалитета рада на Факултету, као што су интервјуи и радионице за студенте, наставно особље, дипломиране студенте и послодавце релевантне за Факултет Футура;
- Формирати и дефинисати рад Комисије за систематско праћење и оцењивање обима и квалитета истраживачког рада Факултета;
- Унапређење дигитализованог система вредновања квалитета рада на Факултету.

Показатељи и прилози за стандард 2

Прилог 2.1. Усвојени документ Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета високошколске установе (Правилник о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета на Факултету за примењену екологију Футура)

Прилог 2.2. Усвојени План рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета

Прилог 2.3. Усвојени годишњи Извештаји о раду успостављеног тела за унутрашње осигурање квалитета високошколске установе.

Стандард 3. Систем обезбеђења квалитета

Факултет за примењену екологију Футура поседује и примењује систем осигурања квалитета и обезбеђује критички осврт на циљеве, обликовање процеса и активности везаних за квалитет и одлучивање на транспарентан начин. Како је наведено у опису Стандарда 2, стандарди и поступци за обезбеђење квалитета на Факултету за примењену екологију Футура су дефинисани Правилником о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета на Факултету за примењену екологију Футура, који подразумева формирање и постојање посебног тела за обезбеђење квалитета на Факултету, а садржи и опис основних стандарда за самовредновање и оцењивање квалитета, усклађених са радом комисије за обезбеђење квалитета Универзитета Сингидунум.

Комисија за обезбеђење квалитета, у својству тела одговорног за квалитет на Факултету, периодично и синхронизовано са осталим органима процењује ниво остваривања и поштовања донетих параметара обезбеђења квалитета, имајући обавезу и мотив да на основу виђеног предлаже не само корективне, већ инвентивне и иновативне приступе унапређењу квалитета. Чланове Комисије за обезбеђење квалитета предлаже Декан Наставно-научном Већу, а одлуком Наставно-научног Већа се Комисија и формализује. Избор нових чланова Комисије за квалитет врши се периодично, када се за то укаже потреба, нарочито када су у питању чланови из редова младих сарадника (који у међувремену напредују) и студената (који у међувремену дипломирају и губе статус студента). Списак чланова Комисије, као и сва пратећа документација о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета је доступна јавности преко интернет странице Факултета у делу који носи назив Квалитет и вредновање.

Правилником су утврђени послови и задаци наставника, сарадника и студената, као и осталих органа у примени Стратегије обезбеђења квалитета. Запослени (наставно и ваннаставно особље) и студенти, као и студентска тела, обавештени су о раду органа за обезбеђење квалитета и у обавези су да сарађују са Комисијом.

Правилником о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета на Факултету за примењену екологију Футура је обезбеђено учешће студената у спровођењу Стратегије обезбеђења квалитета. Један представник Студентског парламента обавезни је члан Комисије. Комисија има укупно 5 чланова, од којих су два члана из реда наставника, један из реда сарадника и асистената, један представник ненаставног особља (студентска служба или финансије) и један представник студентске популације.

Према опису из Стандарда 2, Комисија за обезбеђење квалитета има задатак да на годишњем нивоу извештава о свом раду и резултатима процеса самовредновања и обезбеђења квалитета за конкретну академску годину. У оквиру документа под називом „Извештај Комисије за обезбеђење квалитета за академску годину 20??/??“, Комисија износи егзактне податке и информације прикупљене анкетањем, као и своје предлоге и сугестије за даље унапређење процеса обезбеђења квалитета. Пример таквог Извештаја представљен је у Прилогу 2.3. Такође, на почетку сваке академске године Комисија доставља Наставно-научном Већу на усвајање документ под називом „План рада и

процедура за праћење и унапређење квалитета на Факултету за примењену екологију Футура“, а пример таквог плана представљен је у Прилогу 2.2. Дакле, рад и процес одлучивања Комисије за обезбеђење квалитета су јасно дефинисани, транспарентни (доступни јавности и свим заинтересованим странама преко интернет странице Факултета и у архиви Комисије на захтев за увид) и спроводе се према дефинисаним правилима и критеријумима. Такође, годишњим извештајима Комисије обезбеђен је увид у начин редовног прикупљања и оцењивања података о квалитету. Комисија делегира административно особље и сараднике у настави који су задужени за спровођење свих дефинисаних анкета за прикупљање података о квалитету рада на Факултету (Прилог 3.2) на крају сваког семестра и на основу достављених статистички обрађених података, процењује степен квалитета у академској години, оцењује напредак у односу на претходну годину и предлаже мере за унапређење рада у наредној академској години.

Поред Комисије, студентима и запосленима су добро познате надлежности и одговорности Декана, Продекана за наставу, Продекана за науку, Председника Савета и Директора Факултета. Пракса је показала да су студенти упознати са тиме којој од надлежних инстанци треба да се обрате приликом решавања одређених захтева и молби, која је процедура подношења писаних молби и захтева, пријаве теме завршних радова које одобрава Наставно-научно Веће, израде и потписивања уговора о студирању и регулисања школарине и осталих студентских потреба.

Резултати процеса анкетања у циљу процене квалитета рада на Факултету су од изузетне важности за унапређење. Анкете за оцену квалитета наставног процеса и наставног кадра спроводе се на крају сваког семестра, док дипломирани студенти попуњавају анкету о квалитету рада и исхода учења које Факултет пружа, током припремне процедуре за јавну одбрану дипломског/мастер/докторског рада. Периодично се спроводе и анкете за послодавце дипломираних студената, како би се проценила релевантност студијских програма за тржиште рада и потребне компетенције за одређена радна места. Захваљујући резултатима и информацијама прикупљеним оваквим анкетањем вршене су измене и допуне студијских програма на Факултету, а целокупан програм докторских студија конципиран је према захтевима и сугестијама представника различитих сектора, који корелирају са облашћу заштите животне средине у смислу потребе за кадровима. Извештаји Комисије за обезбеђење квалитета, који садрже и резултате интерног и екстерног анкетања, представљају веома важан сегмент при планирању будућих стратешких потеза у раду Факултета за примењену екологију Футура.

SWOT анализа стандарда 3

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Формирана је Комисија за обезбеђење квалитета рада Факултета Футура (+++) ❖ Комисија је састављена од представника наставника, сарадника, студената и ваннаставног особља, те се може рећи да су сви органи факултета равномерно заступљени (+++) ❖ Комисија редовно подноси детаљан извештај о свом раду ННВ-у (+++) ❖ Рад Комисије је у потпуности транспарентан и подложен изменама у складу са примедбама и сугестијама (+++) ❖ Студенти су упознати са надлежностима појединих органа руковођења на Факултету (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Потреба за растерећењем чланова Комисије од осталих свакодневних обавеза како би се још више посветили процесу обезбеђења квалитета (++) ❖ Потреба за већим бројем запослених на административним и техничким пословима за потребе осигурања и унапређења квалитета (++) ❖ Непостојање Комисије за систематско праћење и оцењивање обима и квалитета истраживачког рада Факултета (++)
ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Даље унапређење рада Комисије за обезбеђење квалитета кроз побољшање синхронизације са истом комисијом на нивоу универзитета (+++) ❖ Редовније анкетање послодаваца у циљу прикупљања информација о потребама на тржишту и измена/допуна студијских програма у складу са прикупљеним подацима (++) ❖ Спровођење радионица за студенте у циљу што бољег разумевања процеса оцене и унапређења квалитета рада Факултета (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Задржавање садашњег броја запослених на административним и техничким пословима (+) ❖ Преклапање обавеза чланова Комисије са свакодневним обавезама у настави и истраживачком раду (+) ❖ Изоловање система процене квалитета на Факултету Футура од система Универзитета Сингидунум (+)

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 3

- Формирати и дефинисати рад Комисије за систематско праћење и оцењивање обима и квалитета истраживачког рада Факултета;

- Редовније анкетирати послодавце у циљу прикупљања информација о потребама на тржишту и измена/допуна студијских програма у складу са прикупљеним подацима;
- Спроводити радионице за студенте у циљу што бољег разумевања процеса оцене и унапређења квалитета рада Факултета;
- Растеретити обавезе чланова Комисије за обезбеђење квалитета, како би се током академске године у највећем делу посветили том послу;
- Повећати број запослених на административним и техничким пословима;
- Организовати редовније састанке са члановима исте Комисије на нивоу Универзитета Сингидунум, како би рад и процес оцењивања и обезбеђења квалитета био усклађен у потпуности.

Показатељи и прилози за стандард 3

Прилог 3.1. Формално успостављено тело (комисија, одбор, центар) с конкретном одговорношћу за унутрашње осигурање квалитета на високошколској институцији (извод из Статута) и опис рада (до 100 речи).

Прилог 3.2. Списак свих анкета

Прилог 3.3. Документ о анализи резултата анкета и о усвајању корективних и превентивних мера.

Стандард 4. Квалитет студијског програма

Факултет за примењену екологију Футура има четири акредитована студијска програма:

Један програм Основних академских студија

<i>Назив студијског програма</i>	<i>Број студената</i>
Заштита животне средине	80

Два програма Мастер академских студија

<i>Назив студијског програма</i>	<i>Број студената</i>
Заштита животне средине	25
Интегрално управљање природним ресурсима	25

Један програм Докторских академских студија

<i>Назив студијског програма</i>	<i>Број студената</i>
Одрживи развој и животна средина	10

Одлуке о акредитацији свих наведених студијских програма видети у Прилогу 4.4.

Факултет за примењену екологију Футура редовно и систематски проверава квалитет и усклађеност студијских програма и то:

- циљеве студијског програма и њихову усклађеност са основним задацима и циљевима високошколске установе;
- структуру и садржај студијског програма у погледу односа општеакадемских, научностручних и стручно-апликативних дисциплина;
- исходе и стручност које добијају студенти када заврше студије и могућности запошљавања и даљег школовања.

Формално-правна процедура за одобравање нових или измена и допуна студијских програма на Факултету за примењену екологију Футура може се представити на следећи начин:

Предлог структуре и садржаја нових студијских програма потиче од Продекана за наставу у договору и уз сагласност Продекана за науку и истраживачки рад. Продекан за наставу упућује предлог студијског програма Декану Факултета, који својом одлуком усваја предлог. Предлог усвојен од стране Декана прослеђује се Наставно-научном Већу Факултета, које својом одлуком усваја предлог студијског програма. Предлог студијског програма, са Одлуком Наставно-научног Већа Факултета о његовом усвајању, прослеђује се Сенату Универзитета Сингидунум, који својом Одлуком одобрава прослеђивање предлога студијског програма Комисији за акредитацију и проверу квалитета.

Факултет за примењену екологију Футура има формирано тело за праћење квалитета наставног процеса и успешности програма, под називом Комисија за обезбеђење квалитета Факултета. Постојање оваквог тела дефинисано је Статутом Факултета, а формализовано Одлуком Наставно-научног Већа, која се доноси периодично када се појави потреба за изменом чланова ове Комисије. Обзиром да Комисија подразумева и учешће представника младих сарадника и студената, појављује се потреба за повременим изменама наведених имена, услед напредовања младих сарадника или дипломирања студената. Организација наставе и оптерећење студената током наставног процеса дефинисано је Правилником о студирању за студенте Основних академских студија и Дипломских академских студија Факултета за примењену екологију Футура на Универзитету Сингидунум у Београду, који подразумева израду годишњих планова реализације наставе, број радних недеља у семестру и у академској години, број сати потребних за рад студената на наставним и ваннаставним активностима, начин полагања испита и дефинисање оцене из предмета, начин решавања ситуација са приговорима студената на полагање испита или наставни процес, као и поступак одбране завршног рада на одређеном нивоу студија.

Комисија за проверу квалитета надгледа процес редовне и периодичне евалуације програма путем Извештаја о резултатима анкета о квалитету студијских програма, о мишљењу дипломираних студената, као и о мишљењу послодаваца о стеченим квалификацијама дипломаца Факултета. Анкете за проверу квалитета наставног процеса спроводе се на крају сваког семестра за предмете који су били актуелни у том семестру и за опште услове студирања на Факултету, док сваки дипломирани студент на крају свог школовања на Факултету попуњава анкету о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења (Прилог 4.1). Задовољство послодаваца проверава се путем анкете за послодавце, која се спроводи периодично сходно информацијама о запослењу дипломираних студената Факултета, захваљујући раду Алумни удружења (удружења бивших студената Факултета), који из године у годину постаје све интензивнији захваљујући Центру за каријерно вођење студената, који има задатак да прати развој каријере својих дипломаца и проверава њихов статус на тржишту рада. Неопходно је радити на даљем унапређењу рада овог удружења, као и самог Центра, како би информације о свршеним студентима биле потпуније (Прилог 4.2). У складу са информацијама о статусу дипломираних студената на тржишту рада, врши се повремени ревизија и измена структуре студијских програма. На пример, мењају се називи предмета и додају одређене наставне јединице у силабус предмета, у дозвољеним границама за измене и допуне студијског програма, како би дипломци могли да задовоље услове за сврставање у одређене категорије незапослених лица (предметни наставници, кадар за рад у области ловства и ловног туризма, кадар за рад у технолошким постројењима и слично, што показују и одлуке Наставно-научног Већа о изменама и допунама студијских програма).

Оцена исхода учења на Факултету за примењену екологију Футура усклађена је са начином и поступком оцене исхода учења на Универзитету Сингидунум.

Оцена исхода учења постављена је у раван евалуације жељених излазних резултата наставног процеса, која кореспондира са реализацијом општих и посебних стратешких циљева ове високообразовне институције. Читав систем је постављен на макро и микро управљачком нивоу. На макро нивоу, исходи учења су стављени у функцију осигурања вертикалне и хоризонталне конзистентности студијских програма, али и у процесу комуникације са спољним окружењем, посебно са послодавцима. Наравно, они имају важну функцију у процесу интерне и екстерне евалуације рада Факултета.

На микро нивоу, детерминисање излазних резултата помаже реализаторима наставног процеса да:

- утврде шта се очекује од студента да зна, разуме, може направити, односно шта се може вредновати као крајњи резултат процеса учења;
- прецизирају студентима што се од њих очекује у току наставног процеса и процеса испитивања;
- припреме материјале, наставне методе, тестове и друге инфраструктурне елементе наставног процеса;
- боље комуницирају са интерним и екстерним окружењем о циљевима предмета;
- створе ширу слику о исходима студијског програма у оквиру кога изводе наставни процес;
- успоставе методе и излазне резултате процеса учења у складу са контекстом студијског програма.

Ради осигурања вертикалне и хоризонталне конзистентности студијских програма, на Факултету Футура одређено је пет кључних исхода студирања:

Исход 1 - Поседовање теоријског знања из референтне области студијског програма;

Исход 2 - Разумевање и вредновање науч(е)них спознаја и стављање у корелацију са глобалним процесима који се одвијају у свету;

Исход 3 - Коришћење методолошких приступа у решавању проблемских ситуација;

Исход 4 - Примена знања у пракси;

Исход 5 - Овладавање техникама тимског рада, комуницирања и другим практичним вештинама.

Сваки исход се мора квантификовати у распону од 0 – 3, при чему:

0 - не подразумева тај исход;

1 - исход заступљен у незнатној мери;

2 - исход делимично заступљен;

3 - исход потпуно заступљен.

Суштина Исхода 1, огледа се у оцени спознаје научних теорија и способности студената за категоризовање, класификовање и дефинисање појмова из референте области студија. Способност рангирања и уграђивања знања у шири научни контекст, разумевање

глобалних процеса и трендова развоја међународне заједнице у будућности, као и стицање критичког погледа „на свет“ представља важно опредељење наставног процеса. Због тога, оно је преточено у Исход 2.

Оцена обима и квалитета самосталне употребе методолошких метода и техника у поступку решавања проблемских ситуација, као и способност закључивања и стварања нових синтетичких целина на основу прикупљених података током анализе представља једну од суштина процеса студирања и академског погледа на стварност. Ово представља садржај Исхода 3.

Способност самосталног савладавања проблема у „реалном свету“ и изналажење нових (иновативних) решења чини суштину Исхода 4.

Имајући у виду захтеве послодаваца који се крећу ка добијању стручњака са широким образовањем и разним вештинама, које не морају бити у чврстој вези са ужестручним знањима везаним за студијски програм, Универзитет Сингидунум, а и Факултет Футура, је у наставни процес укључио и потребу стицања способности рада у тиму, (не)вербалног изражавања и поседовање других вештина које јачају персоналне квалитете студената. Излазни резултати овог сегмента студирања евалуирају се преко Исхода 5.

Посматрани сет исхода ставља се у корелацију са *активностима* студената на основу којих се и врши крајње оцењивање њиховог рада у току семестра. Праћење и евалуација рада студената врши се преко оцењивања следећих активности којима се таргетирају жељени исходи студијског програма:

- партиципација студената у процесу наставе;
- израда: а) семинарског рада; б) практичног рада; в) пројекта; г) самосталног истраживања и сл.;
- колоквијум(и);
- завршни испит.

У оквиру микро управљачког нивоа, сваки носилац наставног предмета је дужан да направи својеврсну матрицу у којој су, поред исхода студирања и облика активности, уз помоћ којих ће се вршити оцењивање студената, назначили и (видети Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе :

1. конкретну врсту активности или рада који ће се применити у посматраном процесу;
2. циљану област учења;
3. метод оцене;
4. структуру бодова.

Носиоци наставног предмета морају измерити и оптерећење студената на свом предмету, узимајући у обзир све активности које треба извести на студијском програму и изван њега, како би постигао планиране исходе учења. У том смислу, користи се систем ЕСПБ бодова, којим се утврђује количина времена која је студентима потребна да би извршили све обавезе везане за наставу и учење (присуство предавањима, израда семинарских радова и пројеката, припрема за наставу, спремање завршног испита и сл.), а које су потребне да би се постигли очекивани исходи (резултати) учења. У просеку, износ радног оптерећења студента у току школске године је 60 бодова. Ако се има у виду да радно оптерећење

студента у једној години осцилује између 1500 и 1800 сати, може се извести закључак да један ЕСПБ бод износи од 25 до 30 сати рада. Још у процесу акредитације, носиоци предмета имали су обавезу да измере ангажовање студената. Студенти су били упитани за временско трајање активности, које су им биле потребне у процесу испуњавања предиспитних и испитних обавеза на предмету. На основу добијених резултата одређен је систем ЕСПБ бодовања, где се издваја неколико група предмета – предмети са 8 ЕСПБ бодова, предмети са 7 ЕСПБ бодова, предмети са 6 ЕСПБ бодова и предмети са 5 ЕСПБ бодова.

Структура расподеле радних сати ангажовања приказана је на примеру предмета који носе 8 ЕСПБ бодова (као што су Методологија научно-истраживачког рада, Биодеградација и ренатурализација, Екосистемске технологије и други предмети):

Р.б.	Активност на предмету	Број сати рада
1.	Партиципација студената у процесу наставе	60
2.	Израда: а) семинарског рада; б) практичног рада; в) пројекта; г) самосталног истраживања и слично	45
3.	Колоквијум(и)	75
4.	Завршни испит	60
<i>УКУПНО</i>		<i>240</i>
<i>ЕСПБ бодови</i>		<i>8</i>

Код предмета који носе 7 ЕСПБ бодова укупан број радних сати смањује се за 30 (210 сати), код предмета са 6 ЕСПБ бодова за 60 радних сати (180 сати), док предмети са 5 ЕСПБ бодова подразумевају 150 радних сати, односно умањење броја сати за 90.

Када се претходни параметри оцене исхода студирања вежу у једну целину, онда се добија својеврсна матрица у којој се могу видети сви најважнији елементи праћења и оцењивања рада наставника и студената у процесу реализације одређеног наставног предмета. У предстојећој табели, може се видети како то изгледа на конкретном примеру у оквиру студијског програма Дипломских академских студија Заштите животне средине - мастер на предмету Биодеградација и ренатурализација (8 ЕСПБ).

Табела – Оцена исхода учења на предмету Биодеградација и ренатурализација

<i>Р.б.</i>	<i>Облик активности</i>	<i>Исход учења</i>	<i>Активност студента</i>	<i>Циљана област учења</i>	<i>Метод оцене</i>	<i>Број бодова</i>	<i>Број радних сати/ ЕСПБ</i>
1.	Партиципација студената у процесу наставе	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поседовање теоријског знања из референтне области студијског програма 2. Разумевање и вредновање науч(е)них спознаја и стављање у корелацију са глобалним процесима који се одвијају у свету 3. Овладавање техникама тимског рада, комуницирања и другим практичним вештинама 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Редовно и дисциплиновано праћење предавања и вежби 2. Одговарање на питања 3. Дискусија 4. Групни рад 5. Анализа проблема 	Структура акредитованог силабуса предмета: Биодеградација и ренатурализација	<ol style="list-style-type: none"> 1. Присуство се прати уписом студената у образац за евиденцију и преко платформе efuture 2. Оцена наставника у складу са критеријумом оцењивања 	10	60
2.	Практична настава: Семинарски рад/Практичан рад/Пројекат/Истраживање	<ol style="list-style-type: none"> 1. Разумевање и вредновање науч(е)них спознаја и стављање у корелацију са глобалним процесима који се одвијају у свету 2. Коришћење методолошког приступа у решавању проблемских ситуација 3. Примена знања у пракси 4. Овладавање техникама тимског рада, комуницирања и другим практичним вештинама 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Избор теме 2. Писање рада 3. Анализа посматраног проблема 4. Квалитет закључивања 5. Квалитет избора литературе 6. Квалитет излагања у одбрани рада 	Структура акредитованог силабуса предмета: Биодеградација и ренатурализација	<ol style="list-style-type: none"> 1. Семинарски 2. Решавање задатака 3. Припрема презентације 4. Усмено излагање 	20	45

3.	Колоквијум/и	<p>1. Поседовање теоријског знања из референтне области студијског програма</p> <p>2. Разумевање и вредновање науч(е)них спознаја и стављање у корелацију са глобалним процесима који се одвијају у свету</p> <p>3. Коришћење методолошког приступа у решавању проблемских ситуација</p> <p>4. Примена знања у пракси</p>	<p>1. Учење</p> <p>2. Тестирање знања</p> <p>3. Решавање задатака</p> <p>4. Анализа проблемских ситуација</p>	Структура акредитованог силабуса предмета: Биодеградација и ренатурализација	<p>1. Тест са отвореним одговорима</p> <p>2. Тест са понуђеним одговорима</p> <p>3. Комбиновани тест</p> <p>4. Решавање задатака</p> <p>5. Анализа проблема</p>	20	75
4.	Завршни испит	<p>1. Разумевање и вредновање науч(е)них спознаја и стављање у корелацију са глобалним процесима који се одвијају у свету</p> <p>2. Коришћење методолошког приступа у решавању проблемских ситуација</p> <p>3. Примена знања у пракси</p> <p>4. Овладавање техникама тимског рада, комуницирања и другим практичним вештинама</p>	<p>1. Учење</p> <p>2. Тестирање знања</p> <p>3. Решавање задатака</p> <p>4. Анализа проблемских ситуација</p>	Структура акредитованог силабуса предмета: Биодеградација и ренатурализација	<p>1. Усмено одговарање на постављена питања</p> <p>2. Анализа проблема</p> <p>3. Јавна одбрана практичног рада</p>	50	60
<i>УКУПНО</i>						<i>100</i>	<i>240/ 8 ЕСПБ</i>

Претходно изнета матрица одражава исходе на нивоу само једног наставног предмета, чиме има микро управљачки карактер. На макро нивоу, исходи учења су стављени у функцију осигурања вертикалне и хоризонталне интеграције садржаја студијских програма. У циљу реализације поменутих захтева, Декан и Продекани на Факултету Футура стално прате и утичу на иновирање садржаја курикулума, који се усклађују са највишим стандардима и курикулумима реномираних страних високошколских установа.

На пример, Докторске академске студије Одрживи развој и животна средина на Факултету за примењену екологију Футура Универзитета Сингидунум представљају огледало најсавременијих концептуалних поставки комплексног односа одрживог развоја и животне средине, с једне, и друштва, с друге стране, у (препознативим) академским центрима широм Европе и света. Овако конципиране студије не само да пружају студентима најновија стручна и научна сазнања на пољу одрживог развоја и животне средине, већ квалитетом у потпуности одговарају садржинским критеријумима обеју стратешких, по друштвеној корисности, научних дисциплина: друштвено-хуманистичких и природно-математичких. Између осталог, ове докторске академске студије, својим концептом, истраживачком оријентацијом и пројектним радом, подстицаће даља мултидисциплинарна усавшавања у правцу интегралног бављења садашњошћу и будућношћу човековог окружења.

Програмски гледано, докторске академске студије Одрживи развој и животна средина су целовите, свеобухватне и усаглашене, најпре са мастер академским студијама на Факултету за примењену екологију Футура, а потом и структурно, у смислу компатибилности и са сличним студијским програмима иностраних високошколских установа, од којих су сви (3) са европског образовног простора.

1. PhD Programme in Sustainable Development – UCD, Dublin, Ireland <http://www.ucd.ie/phdsust/index.html>
2. Environmental Sciences And Policy Ph.D. Program – CEU, Budapest, Hungary <http://envsci.ceu.hu/phd>
3. PhD Program in Climate Changes and Sustainable Development Policy – Universidade Tecnica de Lisboa, Portugal <https://fenix.ist.utl.pt/cursos/deaacpds/curricular-plan>

Компатибилност програма докторских академских студија Одрживи развој и животна средина са наведеним иностраним програмима се посебно огледа у оригиналности метода и одабраним тематским оквирима изучавања научних области које се тичу, можда и највећег изазова данашњице, теоријског и апликативног међу-дисциплинарног разумевања и досезања принципа одрживог развоја. Садржај студијског програма реализује се у складу са европским препорукама и стандардима: подстиче се интернационална сарадња и мобилност студената и особља, уведени су упоредиви критеријуми и методологије, као и систем лако препознатљивих и упоредивих диплома (кроз додатак дипломи). Студијски програм је усаглашен са европским стандардима у погледу уписа студената, трајања студија, услова за прелазак у наредну годину студија (исказан минимумом ЕСПБ), стицања дипломе, као и начина студирања (дизајнирање флексибилног профила избором одређених предмета са широке листе изборних предмета). Коначно, овај студијски програм докторских академских студија је формално усклађен са утврђеним стандардима за акредитацију. Највећа вредност курикулума студијског програма лежи у томе да

подстиче студенте на стваралачки начин размишљања, дедуктивни начин истраживања и примену стечених знања и вештина у практичне сврхе.

Важан инструмент у процесу иновирања садржаја курикулума студијских програма представља мапирање предмета, као помоћно средство за стицање увида у то како су програмски исходи учења покривени у оквиру обавезних предмета дефинисаних програмом. Факултет за примењену екологију Футура има четири акредитована студијска програма и за сваки од њих приказана је мапа предмета у оквиру додатног Прилога 4.3. Мапирање предмета и оцена обухваћености сваког програмског исхода учења у оквиру обавезних предмета студијских програма урађено је применом методологије и система оцењивања описаног у претходном тексту, применом система бодовања исхода од 0 до 3.

Процена постигнућа студената у постизању намераваних исхода учења и усклађености постигнутих резултата студената са планираним исходима учења врши се путем анкетања студената, дипломираних студената и послодаваца, а резултати анкетања у претходним академским годинама представљени су у оквиру Прилога 4.1: Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења и Прилога 4.2: Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

Процена оптерећења студената неопходног за постизање задатих исхода учења (ЕСПБ) је предмет редовне провере путем прикупљања повратних информација од студената, а резултати ове провере представљени су у оквиру Прилога 5.1. Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса. На пример, оцене студената на питање о „Степену разумевања ЕСПБ-а од стране студената“ креће се у распону од 8,45 до 9,28, што се може сматрати веома задовољавајућом оценом. Такође, констатацију „Време мог ангажовања на предметима током семестра одговара броју ЕСПБ-а“ студенти оцењују оценама од 8,49 до 9,26, при чему и ова просечна оцена расте из године у годину.

Како је описано у Стандарду 6, резултати истраживачког рада на Факултету Футура интензивно се користе за унапређење наставног процеса. Комплементарност наставних и истраживачких/пројектних активности је на високом нивоу, обзиром да скоро сви наставници учествују у реализацији пројеката (неки и руководе) и користе прилику да студентима током предавања представе најновије резултате и достигнућа. У великом броју случајева студенти су директно укључени у реализацију пројеката, а неки пројекти су и намењени студентима и осавремењивању наставе. У научном пројекту TP31078 студенти активно учествују кроз теренске посете и рад на огледном пољу Факултета, као и кроз обраду података добијених различитим мерењима, а у оквиру предмета Екоремедијација и Биодеградација и ренатурализација. Одређени број студената је основао и сопствене експерименте уз помоћ садног материјала набављеног за потребе пројекта и за оснивање огледног поља, како би била постигнута репрезентативност истраживања у различитим еколошким условима. Сваки од тих студената користи податке из сопственог експеримента за израду дипломског или мастер рада. Тиме студенти доприносе резултатима пројекта, а пројекат доприноси унапређењу наставног процеса. Пројекат ЕМОСЛИП написан је за студенте, јер су основне активности биле усмерене на обуку студената за примену софтверских пакета за еколошко моделовање, тако да су сви студенти мастер студија прошли обуку за еколошко моделовање од стране

најеминентнијих швајцарских истраживача у овој области. Све активности су допринеле реализацији наставе из предмета Екоклиматологија и Примена еколошког моделовања. Такође, пројекат Вишеград за Србију: Најбоље праксе у руралној екологији има за циљ унапређење процеса наставе на предмету Рурална екологија и студенти су главни актери свих активности и носиоци реализације пројекта. Поред ових најскоријих примера, активно учешће студената је омогућено у реализацији свих пројеката у којима Факултет учествује као носилац или учесник, а који су представљени у Табели 6.6.

Наставници и студенти су упознати са дефинисаним захтевима које дипломски рад – мастер рад – докторска дисертација треба да испуни, посебно у погледу академске методологије, формалних аспеката, практичне оријентације и критеријума оцењивања. Сви захтеви и процедура везана за пријаву, израду и одбрану завршног мастер и докторског рада дефинисани су у оквиру Правилника о начину и поступку пријаве и одбране завршних радова на другом и трећем степену студија на Факултету за примењену екологију Футура Универзитета Сингидунум, док су детаљна техничка упутства за израду свих завршних радова представљена у документу Стандарди и осигурање квалитета у настави: Упутство за израду завршног рада, који је на располагању студентима.

Релевантност студијских програма за тржиште рада процењује се и унапређује у складу са резултатима Анкете о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења (Прилог 4.1), као и резултатима Анкете о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца (Прилог 4.2). Како је већ наведено у горњем тексту, сходно прикупљеним мишљењима дипломираних студената и послодаваца, Наставно-научно Веће Факултета разматра могуће измене и унапређења студијских програма. У складу са информацијама о статусу дипломираних студената на тржишту рада, врши се повремена ревизија и измена структуре студијских програма. На пример, мењају се називи предмета и додају одређене наставне јединице у силабус предмета, у дозвољеним границама за измене и допуне студијског програма, како би дипломци могли да задовоље услове за сврставање у одређене категорије незапослених лица (предметни наставници, кадар за рад у области ловства и ловног туризма, кадар за рад у технолошким постројењима и слично, што показују и одлуке Наставно-научног Већа о изменама и допунама студијских програма).

Дипломе и јавне исправе издају се у складу са одредбама Правилника о садржају јавних исправа које издаје високошколска установа (*Сл. гласник РС*, бр. 40/09 и 69/11). Услови и поступци који су неопходни за завршавање студија и добијање дипломе одређеног нивоа образовања јасно су дефинисани и доступни увиду јавности (нарочито у електронској форми) и усклађени су са циљевима, садржајима и обимом акредитованих студијских програма. Информације о студијама и наставни планови и програми свих смерова доступни су на сајту Факултета – <http://www.futura.edu.rs/>.

SWOT анализа стандарда 4

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Систем оцењивања је у високој мери заснован на мерењу исхода учења (++++) ❖ Циљеви студијских програма су усклађени са исходима учења (++) ❖ Методе наставе су оријентисане према квалитетним исходима учења (++) ❖ Остварена је међусобна усаглашеност исхода учења и очекиваних компетенција базираних на дескрипторима квалификација одређеног циклуса образовања (++) ❖ Студентима су доступне информације о дипломском завршном раду, стручној пракси, као и информације о студијским програмима и исходима учења (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Потреба за даљим унапређењем система за праћење квалитета студијских програма (++) ❖ Недовољна развијеност Alumni удружења и потреба за унапређењем процеса прикупљања информација од дипломираних студената (++) ❖ Потреба за унапређењем система праћења функционалне интеграције знања и вештина (++)
ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Унапређење праћења квалитета студијских програма кроз перманентно критичко разматрање ефеката и исхода учења (++++) ❖ Континуирано осавремењивање студијских програма у складу са потребама друштва, привреде и развоја „зелених“ технологија (++++) ❖ Развој Alumni удружења и још боље интегрисање Студентског парламента у процес унапређења студијских програма (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Низак ниво препознавања исхода студијских програма од стране послодаваца-неразумевање суштинских квалификација студената (++++) ❖ Непрецизно приказане компетенције дипломираних студената у јавности (++) ❖ „Предност“ од стране послодаваца запошљавању дипломираних студената са факултета у државном власништву (++++)

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 4

- Факултет ће наставити периодично преиспитивање циљева студијског програма, структуре и садржаја студијског програма у погледу односа општеакадемских, научностручних и стручно-апликативних дисциплина;
- Факултет ће наставити рад на унапређењу контаката са својим дипломцима, јер једино праћењем постигнућа дипломаца у каснијем професионалном развоју може

да се процени релевантност програма за тржиште рада. У противном, Факултет неће добијати повратне информације од дипломираних студената о томе колики је број дипломираних студената успео да се запосли;

- Молба Националној служби за запошљавање за извештавање о статусу дипломираних студената Факултета за примењену екологију Футура;
- Развој и коришћење директних контаката Факултета са државним органима, привредним организацијама као и са организацијама и установама здравствене заштите, националним парковима и заштићеним природним добрима и сличним установама у којима би дипломирани студенти могли да се запосле;
- Интензивнији рад на промоцији и омасовљавању алумни удружења Факултета Футура.

Показатељи и прилози за стандард 4

Табела 4.1. Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма. Ови подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су дипломирали у школској години (до 30. 09.) подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године. Овај податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30.09.) израчуна просечно трајање студирања. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.

Прилог 4.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

Прилог 4.3. Табела мапирања предмета свих акредитованих студијских програма на Факултету за примењену екологију Футура; Обухваћеност сваког програмског исхода учења у оквиру обавезних предмета студијских програма, применом система оцењивања од 0 до 3

Прилог 4.4. Одлуке о акредитацији студијских програма и високошколске установе

Стандард 5 Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса на Факултету Футура обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и перманентно праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у циљу превенције опадања квалитета наставе.

Садржај курикулума и наставне методе за његову примену одговарају постизању циљева одговарајућих студијских програма и појединачних предмета. Ова констатација се најбоље може потврдити примерном анализом односа садржаја силабуса и предвиђених наставних метода са једне стране и циљева предмета и планираних исхода предмета са друге стране. Као пример наводи се обавезни предмет Екологија, намењен студентима прве године Основних академских студија Заштите животне средине (Табела 5.1).

Табела 5.1: Анализа усклађености наставних метода и исхода предмета у оквиру силабуса обавезног предмета Екологија

Циљ предмета	Исход предмета	Наставна метода	Метода провере знања	Број бодова
Упознавање студената са основним појмовима екологије	Оспособљавање студената у фундаменталном савладавању основних еколошких принципа, појава и процеса	Теоријска настава поткрепљена ППТ презентацијама	Активност у току предавања + Писмени испит	10 + 40
Упознавање студената са основним појмовима екологије	Оспособљавање за самостални истраживачки теренски рад у поступку утврђивања основних карактеристика абиотичких, биотичких и антропогених фактора, манифестација њихове интеракције и дугорочног прогнозирања њиховог међуодноса	Практична настава: постављање микроклиматских станица и праћење микроклиматских фактора, израда климадијаграма по Walter-у и по Иванову, израда фитоценолошких снимака, примена екоанатомских и екоморфолошких метода у анализи еколошких типова биљака, практично упознавање са физиогномијом, флористичким саставом и структуром различитих типова биљних заједница	Колоквијум + Активност у практичној настави	10 + 20

Упознавање студената са основним појмовима о дистрибуцији организама и њихових заједница детерминисаној еколошким факторима	Оспособљавање студената у фундаменталном и примењеном савладавању природних појава и процеса у биосфери, као и детекцији антропогено условљених појава, процеса и њихових последица по животне заједнице и биосферу у целини	Самостални истраживачки рад студената заснован на анализи доступне литературе и позитивних примера из праксе	Семинарски рад и представљање резултата самосталног рада	20
---	--	--	--	-----------

Пропорција различитих типова курсева (предавања, семинари, пракса, пројекти) у оквиру акредитованих студијских програма на Факултету за примењену екологију Футура у складу је са дефинисаним и очекиваним исходима предмета. Сви предмети у оквиру курикулума Основних академских студија Заштите животне средине и Дипломских академских студија Заштите животне средине - мастер (који ће бити анализиран у циљу поткрепљења претходне констатације) предвиђају и садрже веома разноврсне типове курсева и наставних метода, које се примењују у циљу остварења исхода учења предвиђених силабусом. У табели 5.2. истакнути су позитивни примери иновирања наставе на свим предметима Основних академских студија Заштите животне средине и појединим предметима Дипломских академских студија Заштите животне средине - мастер, који имају за циљ постизање високог степена интеракције са студентима, али без одступања од структуре предмета, која захтева и примену класичних метода наставе (предавања у циљу упознавања са теоријским основама предмета).

Табела 5.2: Анализа степена иновираниости наставе на свим предметима Основних академских студија Заштите животне средине и појединим предметима Дипломских академских студија Заштите животне средине - мастер – типови иновативних курсева

Назив предмета	Статус предмета	Тип иновације у настави
Екологија	Обавезни	Теренска експериментална истраживања у оквиру практичне наставе
Заштита геодиверзитета	Обавезни	Теренски обиласци значајних појава са аспекта геодиверзитета; емитовање и дискусија документарних едукативних филмова на вежбама
Информатика	Обавезни	Интерактивни практични рад у Информатичком кабинету
Енглески језик А	Обавезни	Интензивна комуникација, обука за писање пословне биографије на

		енглеском језику
<i>Природни хазард</i>	<i>Изборни</i>	<i>Емитовање и дискусија документарних едукативних филмова на вежбама</i>
<i>Комунални отпад</i>	<i>Изборни</i>	<i>Теренске посете локацијама на којима се налазе депоније и рециклажним центрима, студентски кампови са циљем уклањања дивљих депонија</i>
Биологија животне средине	Обавезни	Рад у лабораторијским условима; анализа конкретних примера са аспекта заштите животне средине
Хемија животне средине	Обавезни	Рад у лабораторијским условима; анализа конкретних примера са аспекта заштите животне средине
Социјална екологија	Обавезни	Интерактивне радионице; активна дискусија са студентима; емитовање и дискусија предавања страних професора и експерата; гостујући предавачи
Енглески језик Б	Обавезни	Интензивна комуникација, примена граматичких правила у говорном језику
<i>Загађивање земљишта</i>	<i>Изборни</i>	<i>Самостално прикупљање узорака земљишта; рад у лабораторијским условима на анализи педолошких карактеристика; теренска истраживања (израда и анализа педолошког профила)</i>
<i>Савремене информационе технологије</i>	<i>Изборни</i>	<i>Представљање и примена најсавременијих софтверских пакета</i>
Наука о заштити животне средине	Обавезни	Примена софтверског пакета Global City у практичној настави, који пружа интерактивно упознавање са широким опсегом проблема у животној средини
Физика животне средине	Обавезни	Рад у лабораторијским условима; анализа конкретних примера са аспекта заштите животне средине
Еколошка економија	Обавезни	Примена конкретних метода еколошког вредновања у практичној настави
<i>Загађивање вода</i>	<i>Изборни</i>	<i>Анализа конкретних примера загађености и побољшања квалитета вода у Србији</i>
<i>Индустријски и опасан отпад</i>	<i>Изборни</i>	<i>Посете постројењима одговорним за настанак опасног отпада и упознавање са технологијама заштите</i>
<i>Заштита биодиверзитета</i>	<i>Изборни</i>	<i>Теренске посете заштићеним природним добрима и Природњачком музеју</i>
<i>Енглески језик Ц</i>	<i>Изборни</i>	<i>Интензивна комуникација, примена</i>

		<i>граматичких правила у говорном језику</i>
Основи физичке хемије	Обавезни	Рад у лабораторијским условима; анализа конкретних примера са аспекта заштите животне средине
Физичко загађење животне средине	Обавезни	Теренске посете емитерима буке и других типова физичког загађења; анализа конкретних примера са аспекта заштите животне средине
Управљање отпадом	Обавезни	Теренске посете локацијама на којима се налазе депоније и рециклажним центрима, студентски кампови са циљем уклањања дивљих депонија
<i>Загађивање ваздуха</i>	<i>Изборни</i>	<i>Примена савремених софтверских пакета за моделовање процеса у атмосфери; Анализа конкретних примера загађености и побољшања квалитета ваздуха у Србији</i>
<i>Еколошко-економски инструменти у заштити животне средине</i>	<i>Изборни</i>	<i>Примена конкретних инструмената у еколошкој економији</i>
<i>Рурална екологија</i>	<i>Изборни</i>	<i>Настава надограђена реализацијом пројекта Вишеград за Србију: Најбоље праксе у руралној екологији, који предвиђа гостујуће предаваче из Словачке, Чешке и Пољске и едукативну посету руралним пределима Словачке; комбиновање наставе на матерњем и енглеском језику уз примере добре праксе из Вишеград земаља; самостална израда Стратегије за развој села применом партиципативних техника</i>
<i>Заштита угрожених врста</i>	<i>Изборни</i>	<i>Самостална израда Стратегије генетичке конзервације одабране биљне или животињске врсте</i>
Екотоксикологија	Обавезни	Рад у лабораторијским условима; посете Институту за јавно здравље, Научном институту за ветеринарство и другим институцијама
Трансформација и транспорт супстанци у животној средини	Обавезни	Примена савремених софтверских пакета за еколошко моделовање процеса у животној средини
Еколошко право	Обавезни	Гостујући предавачи; анализа конкретних примера из праксе
<i>Акциденти у животној средини</i>	<i>Изборни</i>	<i>Анализа конкретних примера еколошких акцидента</i>

<i>Обновљиви извори енергије</i>	<i>Изборни</i>	<i>Теренске посете конкретним примерима коришћења обновљиве енергије</i>
<i>Заштита и унапређење шумских и ловних ресурса</i>	<i>Изборни</i>	<i>Примена савремених софтверских пакета за моделовање процеса у шумским екосистемима и складиштење угљеника; практично упознавање са шумским дрвенастим врстама на терену</i>
<i>Информациони системи</i>	<i>Изборни</i>	<i>Практични рад у Информатичком кабинету</i>
<i>Еколошка политика</i>	<i>Изборни</i>	<i>Анализа конкретних примера из праксе</i>
Екоремедијација	Обавезни	Укључивање студената у реализацију истраживања на пројекту технолошког развоја ТР31078, подржаном од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја; практични рад на Образовном полигону Факултета; анализа конкретних примера из праксе
Интегрисани ГИС	Обавезни	Практични рад у пакету ArcView GIS; примена ГИС-а у заштити животне средине
Менаџмент животне средине	Обавезни	Анализа конкретних примера из праксе; самостално решавање хипотетичких примера у управљању животном средином
<i>Базе података</i>	<i>Изборни</i>	<i>Самостална израда базе података</i>
<i>Заштита и унапређење природних добара</i>	<i>Изборни</i>	<i>Самостална израда Плана управљања заштићеним природним добром применом партиципативних техника</i>
<i>Урбана екологија</i>	<i>Изборни</i>	<i>Анализа конкретних примера нарушавања квалитета животне средине у урбаним условима</i>
<i>Глобална екологија</i>	<i>Изборни</i>	<i>Гостујући предавачи из различитих области управљања животном средином</i>
<i>Животна средина и одрживи развој</i>	<i>Изборни</i>	<i>Анализа конкретних примера из праксе; самостално решавање хипотетичких примера у управљању животном средином</i>
<i>Технолошки процеси у заштити животне средине</i>	<i>Изборни</i>	<i>Анализа конкретних технолошких решења у заштити животне средине</i>
Методологија научно-истраживачког рада	Обавезни	Конкретни примери метода и техника израде једног оригиналног научног рада, стручног рада, монографије и других категорија истраживачких резултата
Екосистемске	Обавезни	Практичне вежбе са задацима из

технологије		термодинамике и других области; теренске посете постројењима
<i>Управљање пројектима заштите животне средине</i>	<i>Изборни</i>	<i>Самостална израда Предлога пројекта применом метода управљања пројектним циклусом</i>
<i>Екологија микроорганизама</i>	<i>Изборни</i>	<i>Рад у лабораторисјким условима; посете Институту за јавно здравље, Научном институту за ветеринарство и другим институцијама</i>
<i>Енглески језик Д</i>	<i>Изборни</i>	<i>Интензивна комуникација, примена граматичких правила у говорном језику</i>
Екохидрологија	Обавезни	Анализа конкретних примера из праксе; посете хидролошким постројењима
Биодеградација и ренатурализација	Обавезни	Анализа конкретних примера и пројеката у овој области; теренске посете
<i>Екоклиматологија</i>	<i>Изборни</i>	<i>Практичан рад на задацима из климатологије; интерактивне дебате о климатским променама; Анализа извештаја Европске агенције за животну средину; учешће у реализацији пројекта ЕМОСLIP-Институционално партнерство за еколошко моделовање и климатологију, који предвиђа гостујуће предаваче са Универзитета у Женеви и летњу школу климатологије у Женеви</i>
<i>Одрживи развој на локалном и регионалном нивоу</i>	<i>Изборни</i>	<i>Анализа конкретних примера локалног и регионалног развоја; посете локалним организацијама цивилног сектора и упознавање са њиховим радом</i>

Генерални закључак је да се настава значајно иновира, јер је уведен читав низ нових облика преношења знања, уз висок степен интеракције са студентима. Поред тога, неколико предмета је задржало и класичну структуру прикупљања предиспитних бодова (кроз семинарске радове и колоквијуме), што је значајно за студенте, јер их учи правилима писања и перманентног учења, што је основна одлика Болоњског процеса. Информације о свим студентским активностима, које представљају одређени вид иновације у настави на Факултету, перманентно се представљају и ажурирају на интернет страници Факултета www.futura.edu.rs/novosti/studentske-aktivnosti.

Факултет за примењену екологију Фугура Универзитета Сингидунум у Београду перманентно подстиче и пружа подршку наставном особљу у процесу стицања активних научних и стручних компетенција, неопходних за иновирање и унапређење наставног процеса. Детаљи који поткрепљују ову констатацију приказани су у Прилогу 5.3. Извештај (доказ) о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника. Прилог 5.3. представља концизни извештај Декана о

подстицајима које Факултет обезбеђује за стицање активних компетенција наставника и сарадника, а заснован је на изводима из Извештаја Комисије за обезбеђење квалитета за посматране академске године. Такође, све информације о стручном усавшавању наставника и сарадника представљене су на интернет страници Факултета www.futura.edu.rs/novosti/strucne-aktivnosti.

План и распоред наставе (предавања и вежби) усклађени су са потребама и могућностима студената, а познати су пре почетка одговарајућег семестра и доследно се спроводе. Студенти су пре почетка сваког семестра упознати са Планом и програмом извођења наставе, који се објављује на интернет страници и огласним таблама Факултета. На интернет страници Факултета, као сталне информације, налазе се структуре акредитованих студијских програма, као и силабуси свих предмета са подацима о називу предмета, броју ЕСПБ, условима и циљевима предмета, садржају и структури предмета, плану и распореду извођења наставе, начину оцењивања на предмету, уџбеницима и обавезној литератури, подацима о наставницима и сарадницима на предмету.

Детаљан опис процедура за реализацију наставе дат је у Прилогу 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе, који представља све елементе и фазе ове процедуре. Прилог 5.2. наводи све елементе који обезбеђују константност квалитета реализације наставе, као што су: табеле за планирање активности на предметима по наставним недељама, дневник рада наставног особља, страница Распореди на сајту Факултета, е-платформа за презентацију и преузимање свих материјала и обавештења везаних за поједине предмете www.efutura.edu.rs. Е-платформа је намењена искључиво студентима Факултета, који је користе путем регистрација и прављења сопственог налога, а који им омогућује преузимање свих материјала (презентација, литературе, аудио снимака предавања), али и on-line праћење предавања са директним укључењем у наставу у реалном времену са друге локације и уз могућност интеракције (постављања питања, учешћа у дискусији и слично).

Факултет поседује механизме за праћење квалитета наставног процеса, а механизам за санкционисање недовољно квалитетног наставног процеса до сада није примењен, јер за то и није било потребе. Сви горе наведени елементи процедуре за реализацију наставног процеса истовремено омогућују и адекватну и сталну проверу квалитета наставе и наставног кадра. Факултет је овластио Комисију да својим извештајима систематски прати и оцењује квалитет наставе на појединачним предметима, као и да предлаже корективне мере за његово унапређење. Комисија корективне мере предлаже Наставно-научном већу. Веће усваја мере, а извршава их Декан Факултета. Наставнике који се не придржавају плана рада на предмету или не постижу одговарајући квалитет предавања и вежби Декан је дужан да упозори на потребу побољшања.

SWOT анализа стандарда 5

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Настава на Факултету је интерактивна, подстиче студенте на размишљање и креативност, самосталност у раду и примену стечених знања (+++) ❖ Наставници и сарадници су потпуно компетентни за извођење наставе на конкретним предметима (++) ❖ Факултет подстиче даље стицање активних компетенција наставног кадра (++) ❖ Доступности информација о терминима и плановима реализације наставе придаје се значајна пажња (++) ❖ Квалитет наставе се систематски прати и унапређује (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Већа потреба за финансијским средствима ради улагања у унапређење просторних капацитета, опреме и материјала за извођење наставе (++) ❖ Недовољно сопствених финансијских средстава за спровођење теренске наставе (++) ❖ Потреба за унапређењем капацитета за реализацију наставе у посебним терминима за запослене студенте (++)
ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Систематско праћење квалитета наставе и предузимање корективних мера када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу (+++) ❖ Обезбеђивање финансијске подршке за унапређење наставног процеса кроз пројектне активности (пре свега, од међународних донатора) (+++) ❖ Даље унапређење е-платформе и акредитација Студија на даљину (+++) ❖ Потреба за усавршавањем и целоживотним учењем кадрова из јавног, приватног и цивилног сектора (+++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Недовољна ангажованост на обезбеђивању додатних финансијских средстава за унапређење квалитета наставног процеса (++) ❖ Непостојање или отежани услови за остварење подстицаја од стране државе за факултете у приватном власништву (кроз подстицаје за пројектне активности) (+++) ❖ Задржавање тренутних кадровских капацитета за анализу и праћење параметара квалитета наставног процеса (потреба за већим бројем запослених на административним и техничким пословима) (++)

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 5

- Наставити рад на унапређењу систематског праћења квалитета наставног процеса: размотрити увођење извештаја о одржаној настави који, поред Дневника рада у електронској форми, подразумева попуњавање и подношење стандардизованог евиденционог листа једном месечно/по семестру на свим нивоима студија;
- Наставити са свим облицима подстицаја за стицање активних компетенција наставног кадра (студијске посете, летње школе, размена истраживача, представљање радова на научним и стручним скуповима, суфинансирање издања, учешће и чланство у раду међународних мрежа и организација и слично);
- Наставити рад на унапређењу е-платформе и припремама за остварење услова за акредитацију Студија на даљину;
- Повећање броја ангажованих на обради података о квалитету наставног процеса на основу анкета студената, дипломираних студената и послодаваца;
- Унапредити рад Алумни удружења Факултета, као и повећати транспарентност рада Студентског парламента и његов утицај на унапређење процеса наставе;
- Перманентно се ангажовати на обезбеђивању додатних финансијских средстава за унапређење наставе кроз израду пројектних предлога и реализацију нових пројеката;
- Унапредити просторне капацитете за извођење наставног процеса, као и непрестано иновирати опрему и материјал за потребе извођења наставе;
- Унапредити рад Дисциплинске комисије у циљу санкционисања неадекватног понашања студената и превенције смањења квалитета наставе услед појединачних негативних примера студентског понашања.

Показатељи и прилози за стандард 5

Прилог 5.1. Анализа резултата анкете студената о квалитету наставног процеса.

Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе.

Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника.

Стандард 6. Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада

На Факултету за примењену екологију Футура научноистраживачки рад се обавља у циљу развоја науке и стваралаштва, унапређивања делатности високог образовања, односно унапређивања квалитета наставе, усавршавања научног подмлатка, увођења студената у научноистраживачки рад, као и стварања материјалних услова за рад и развој Факултета. Пројектно финансирање обухвата финансирање научноистраживачког рада истраживача и финансирање директних материјалних трошкова истраживања.

На Факултету за примењену екологију Футура перманентно се ради на постизању јединства образовног, научноистраживачког и стручног рада. Ова констатација се најбоље може поткрепити описом структуре Истраживачко-развојног центра, који функционише у оквиру Факултета, а састоји се од неколико тематских целина (центара) са профилисаном истраживачком оријентацијом:

1. Центар за екоремедијацију са основном истраживачком оријентацијом у области примене обновљивих извора енергије, првенствено производње биомасе, у циљу екоремедијације земљишта. Основна истраживачка делатност овог Центра усмерена је ка плантажирању и испитивању оптималних услова за раст и развој енергетске биљке мискантус. Истраживања су претходних година подржана кроз два научноистраживачка пројекта финансирана од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, током чије реализације је и основан Центар;

2. Центар за амбијенталну екологију са основном истраживачком оријентацијом у циљу постизања симбиозе унапређења животног амбијента и здравља становништва. Основне активности овог Центра усмерене су ка развоју технологија заштите животне средине, научном мониторингу екосистема, интегрисаном управљању у области заштите животне средине, последицама и превенцији хазарда у животној средини, екосистемској процени ризика и утицаја на животну средину.

3. Центар за менаџмент ресурса са програмским концептом у области економије природног капитала, еколошко-економских инструмената у заштити животне средине, процене капацитета и потенцијала за управљање животном средином на локалном и регионалном нивоу и интегралног управљања природним ресурсима.

4. Центар за еколошку безбедност који се бави истраживањима у области екотоксикологије, превенције акцидентата у животној средини, трансформације и транспорта супстанци у животној средини.

5. Центар за еколошко моделовање развија се у правцу примене савремених софтверских пакета у циљу дугорочног планирања у области заштите животне средине, израде модела екосистемских услуга и процеса и креирања политике на основу конкретних измоделираних процеса. Центар је основан у оквиру реализације пројекта институционалне сарадње између Института за животну средину Универзитета у Женеви и Факултета за примењену екологију Футура, под називом ЕМОCLIP – Institutional Partnership for Environmental Modeling and Climatology, подржаног од стране Швајцарске националне фондације за науку, који је реализован од јула 2011. до јула 2013. године.

6. Центар за одрживи рурални развој (Center for Rural Extension CRE) основан је у оквиру реализације ТЕМПУС пројекта WBREN – Western Balkan Rural extension Network, који има за циљ умрежавање новооснованих центара за саветодавство у области руралног развоја образовних и цивилних организација из Европске уније и у земљама Западног Балкана. Центар се бави партиципативним планирањем развоја у руралним регионима, проценом стања, капацитета и потенцијала локалних заједница за унапређење квалитета живота, у еколошком и социјалном смислу. Поред тога Центар имплементира трогодишњи пројекат под називом Вишеград за Србију: Најбоље праксе у руралној екологији, подржан од стране Visegrad Fund-a. Пројекат има за циљ унапређење наставног процеса и квалитета наставе, као и повећање степена интерактивности наставе на предмету Рурална екологија, намењеном студентима друге године Основних академских студија Заштите животне средине. Циљеви се остварују кроз интерактивне модуле реализоване од стране гостујућих професора из Словачке, Чешке и Пољске, као и кроз едукативно путовање у Словачку у циљу упознавања са стањем руралних области у ЕУ и политиком планирања развоја.

У Истраживачко-развојном центру Факултета, који обухвата све приказане појединачне центре, ангажовани су наставници и сарадници Факултета, који испуњавају све законом прописане услове и препоручене критеријуме за звање у коме се налазе (видети све прилоге и табеле Стандарда 6), а по потреби се ангажују и компетентни истраживачи из других институција и организација.

Стратешко планирање истраживачких активности на Факултету у потпуности је у складу са основним стратешким документима установе, као и са националном политиком у области заштите животне средине.

Статут Факултета за примењену екологију Футура дефинише основне одреднице и истраживачке правце у којима факултет делује и ствара, а Програмом научноистраживачког рада дефинисане су ближе конкретне области истраживања. Сваки од наведених истраживачких Центара израђује вишегодишње програме и годишње акционе планове за реализацију истраживања у ужој научној области.

Сама чињеница да је Факултет био и јесте носилац два научна пројекта подржана од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја, као и бројних националних пројеката подржаних од стране других институција, указује на чињеницу да је стратешко опредељење истраживачког рада Факултета у складу са Стратегијом научног и технолошког развоја за период 2010-2015 („Службени гласник РС“, бр. 13/10), као и са Програмом истраживања Министарства за период 2011-2014. година.

Факултет за примењену екологију Футура је до сада био носилац два научно-истраживачка пројекта у области Биотехнологија и агроиндустрија (Табела 6.1), а то су:

- Биорационално коришћење и екоремедијација земљишта гајењем биљака за индустријску прераду (ТР 20208), 1.4.2009.- 31.12.2010., којим је руководила Проф. др Гордана Дражић и
- Екоремедијација деградираних простора продукцијом агроенергетских усева (ТР31078), којим руководи Проф. др Гордана Дражић, од истраживача учествују Проф. др Јелена Миловановић, Доц. Др Нада Бабовић, асистенти Ана Ђорђевић, Мирјана Аранђеловић и Урош Радојевић, а реализује се у циклусу 2011-2014.

Поред ових пројеката на којима је Факултет носилац, истраживачи са Факултета учествују у реализацији других научних пројеката, којим руководе истраживачи из других институција, као што су:

- Проучавање биљних патогена, артропода, корова и пестицида у циљу развоја метода биорационалне заштите биља и производње безбедне хране (ТР31043) – као истраживач учествује Проф. др Дубравка Јовичић;
- Еколошка и вирусолошка истраживања присуства емергинг зооноза у резерватима природе републике србије (ТР37015) - као истраживач учествује Проф. др Дубравка Јовичић;
- Оптимизација енергетског искоришћавања субгеотермалних водних ресурса (ТР18008) – као истраживач учествује Проф. др Драги Антонијевић;
- Истраживање климатских промена и њиховог утицаја на животну средину – праћење утицаја, адаптација и ублажавање (ИИИ43007) – као истраживач учествује Проф. др Драган М. Марковић
- Физика уређених наноструктура и нових материјала у фотоници (171005) - као истраживач учествује Проф. др Драган М. Марковић

Табела 6.2. представља списак свих међународних и националних пројеката у којима учествују истраживачи са Факултета, а као најзначајнији за даљи развој Факултета сматрају се:

TEMPUS JP 158777–2009 WBREN-Western Balkan Rural Extension Network through Curriculum Reform
2010-2013

Резултати: Овај четворогодишњи Темпус пројекат развијен је из потребе за осмишљавањем, развојем и увођењем наставног програма из области пољопривреде и руралног развоја у земљама Западног Балкана, обуке стручњака из праксе као и развоја интегралне руралне мреже Западног Балкана. У пројекту учествује преко 20 институција, од којих по два универзитета из четири западно-балканске земље: Србије, Босне и Херцеговине, Албаније и Македоније.

Један од циљева је развијање специјалистичког (или мастер) наставног програма, тј. формалног образовања из области руралног развоја, који ће се наредне године акредитовати и почети са уписом нових студената на сваком од универзитета земаља Западног Балкана. Паралелно са развојем курикулума за студијски програм, развија се курикулум за посебне обуке, намењене стручњацима невладиних организација, такође из области руралног развоја. Мастер програм Рурални развој и агротуризам је отпочео са реализацијом на Пољопривредном факултету Универзитета у Новом Саду, који је водећа национална институција у овом пројекту, а у реализацији већег броја предмета учествују наставници са Факултета Футура: Проф. др Гордана Дражић. Проф. др Сузана Ђорђевић-Милошевић и Проф. др Јелена Миловановић.

Субјекти сарадње: Универзитет у Readingu, Wageningen Универзитет, Универзитет у Хелсинкију, Чешки универзитет природних наука, Универзитет у Сарајеву, Универзитет у Бања Луци, Пољопривредни универзитет у Тирани, Универзитет Корце Албанија, Државни универзитет у Тетову, Универзитет Гоце Делчев Македонија, Универзитет у Новом Саду, Универзитет Сингидунум.

EMOCLIP – Institutional Partnership for Environmental Modeling and Climatology
2011-2013

Резултати: Успостављање институционалног партнерства са Универзитетом у Женеви у циљу јачања капацитета Факултета Футура у области климатологије и еколошког моделовања. Главни резултати пројекта су шестомесечни тренинг о примени различитих еколошких модела и алата за студенте и младе истраживаче Факултета Футура; оснивање Центра за еколошко моделовање на Факултету Футура; гостујућа предавања истраживача из Швајцарске и ширење информација о овој новој области истраживања у животној средини; унапређење силабуса за предмете Екоклиматологија и Примена еколошког моделовања увођењем нових софтверских алата и применом стечених знања.

Субјекти сарадње: Институт за науке о животној средини Универзитета у Женеви и Факултет за примењену екологију Футура.

Донаторски програм: SCOPES 2009-2013 Швајцарска национална фондација за науку

Visegrad for Serbia: Rural Ecology Best Practices 2012-2014

Резултати: Унапређење силабуса за предмет Рурална екологија разменом искустава и преносом добрих пракси у руралном развоју земаља Вишеград региона (Словачка, Чешка, Мађарска и Пољска); гостујућа предавања истраживача из Вишеград земаља, студијско путовање за студенте Факултета Футура са циљем упознавања са праксама у руралној екологији ЕУ.

Субјекти сарадње: Факултет за европске студије и регионални развој Словачки пољопривредни универзитет у Нитри, Факултет за економију Универзитета Јужна Бохемија Чешка Република, Факултет за заштиту животне средине и мелиорације Пољопривредни универзитет у Варшави Пољска и Факултет за примењену екологију Футура.

Донаторски програм: VUSG-Višegrad University Studies Grants – Višegrad Fund

Билатерална сарадња са Републиком Словачком: Упоредна истраживања адаптабилности И продуктивности енергетских усева и биљака гајених на пољопривредном земљишту јужне Словачке и Србије
2010-2011

Резултати: Билатералне посете истраживача у Словачкој и Србији; заједничка истраживања продуктивности енергетске биљке Мискантус и брзорастућих врба у различитим еколошким условима; међународна научна монографија о упоредним резултатима истраживања.

Субјекти сарадње: Факултет за европске студије и регионални развој Словачки пољопривредни универзитет у Нитри и Факултет за примењену екологију Футура

Донатор: Министарство просвете, науке и технолошког развоја РС

COST Акција FP0905: Biosafety of forest transgenic trees: improving the scientific basis for safe tree development and implementation of EU policy directives 2010-2014

Резултати: Основни циљ ове акције јесте процена постојећих и стицање нових знања о безбедности развоја и примене генетички модификованог дрвећа (ГМТ), упознавање са постојећим протоколима о коришћењу ових организама и унапређење истих, кроз упоредна искуства европских земаља, као темеља за успостављање ЕУ политике за процену утицаја на животну средину и развој смерница за коришћење. Факултет Футура је од 2010. године једна од партнерских институција у пројекту кроз учешће Проф. др Јелене Миловановић у активностима треће радне групе, која се бави социо-економским аспектима коришћења ГМТс и ставовима јавног мњења о оправданости производње ових организама и њихове појаве у животnoj средини.

Донатор: EU RTD Framework Programme

COST акција под називом „Harmonizing Global Biodiversity Modelling (HarmBio) 2012-2016

Резултати: Акција има за циљ хармонизацију постојећих модела и база података о диверзитету терестричних, слатководних и морских екосистема, са сврхом унапређења поузданости пројекција о будућим променама стања биодиверзитета, а за потреба креирања политике очувања. Акција ће трајати четири године (2012-2016) и њени циљеви ће бити остварени кроз сарадњу истраживача и доносиоца одлука из 15 земаља (Велика Британија, Ирска, Данска, Норвешка, Немачка, Холандија, Француска, Грчка, Шпанија, Португал, Италија, Израел, Румунија, Бугарска и Србија).

Донатор: EU RTD Framework Programme

Факултет за примењену екологију Футура ја имплементирао и тренутно спроводи значајан број пројеката, који имају за циљ трансфер технологија релевантним индустријама и пословним заједницама, као и непрофитним организацијама (Табела 6.6). Најзначајнији трансфер знања и технологија остварује се, управо, кроз спровођење научних пројеката технолошког развоја, који подразумевају партиципацију Електропривреде Србије, која је и директни корисник резултата пројекта, а на деградираним површинама којима ова институција управља се спроводе експериментална истраживања. Друга значајна одредница јесте поменути ТЕМПУС WBREN пројекат, који подразумева преношење знања и вештина за планирање у руралном развоју из Центара за одржив рурални развој формираних на факултетима ка непрофитним организацијама на локалном и регионалном нивоу (активности се реализују кроз блокове неформалне едукације током 2013. године од стране наставника Факултета Футура). Такође, пројекат ЕМОСЛИП, подразумевао је сарадњу и укључивање организација цивилног сектора, при чему је остварена интензивна институционална сарадња са Научно-стручним удружењем „Милутин Миланковић“, које окупља еминентне научнике и стручњаке у области климатологије и моделовања климе (чланове САНУ, професоре емеритусе, професоре са бројних факултета и слично). Остали пројекти сарадње са привредном и локалним заједницама описани су у Табели 6.6.

Резултати истраживачког рада на Факултету Футура интензивно се користе за унапређење наставног процеса. Комплементарност наставних и истраживачких/пројектних активности је на високом нивоу, обзиром да скоро сви наставници учествују у реализацији пројеката (неки и руководе) и користе прилику да студентима током предавања представе најновије резултате и достигнућа. У великом броју случајева студенти су директно укључени у реализацију пројеката, а неки пројекти су и намењени студентима и осавремењивању наставе. У научном

пројекту ГР31078 студенти активно учествују кроз теренске посете и рад на огледном пољу Факултета, као и кроз обраду података добијених различитим мерењима, а у оквиру предмета Екоремедијација и Биодеградација и ренатурализација. Одређени број студената је основао и сопствене експерименте уз помоћ садног материјала набављеног за потребе пројекта и за оснивање огледног поља, како би била постигнута репрезентативност истраживања у различитим еколошким условима. Сваки од тих студената користи податке из сопственог експеримента за израду дипломског или мастер рада. Тиме студенти доприносе резултатима пројекта, а пројекат доприноси унапређењу наставног процеса. Пројекат ЕМОСЛИП написан је за студенте, јер су основне активности биле усмерене на обуку студената за примену софтверских пакета за еколошко моделовање, тако да су сви студенти четврте године основних студија и студенти мастер студија прошли обуку за еколошко моделовање од стране најеминентнијих швајцарских истраживача у овој области. Све активности су допринеле реализацији наставе из предмета Еоклиматологија и Примена еколошког моделовања. Такође, пројекат Вишеград за Србију: Најбоље праксе у руралној екологији има за циљ унапређење процеса наставе на предмету Рурална екологија и студенти су главни актери свих активности и носиоци реализације пројекта. Поред ових најкоријих примера, активно учешће студената је омогућено у реализацији свих пројеката у којима Факултет учествује као носилац или учесник, а неки су представљени у Табели 6.6.

Факултет за примењену екологију Футура поседује Програм развоја истраживачког подмлатка Факултета, којим се дефинишу захтеви и подстицајне мере за унапређење компетентности сарадника у настави и асистената, али и доцената у првом изборном периоду, како би млади истраживачи и наставници остварили помак на почетку своје научне и наставне каријере. Поред тога, Факултет остварује различите активности на пољу пружања подршке за стицање активних компетенција наставника и сарадника, у смислу саветодавне, финансијске и логистичке подршке за учешће на научним скуповима, публиковање радова у научним и стручним часописима, суфинансирања монографских дела и рефундације школарине и материјалних трошкова за студије вишег нивоа својих запослених (видети Прилог 5.3: Извештај (доказ) о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника).

Избор наставника и сарадника Факултета обавља се у складу са одредбама важећих правних прописа. Избор у звање наставника врши се у складу са Законом о високом образовању којим су прописани општи услови за избор, у складу са Правилником о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника и сарадника Факултета за примењену екологију Футура у Београду, којим је уређен начин и поступак избора у звање у складу са Критеријумима о ближим условима за избор, које је усвојио Сенат Универзитета у складу са Препорукама Националног савета за високо образовање. Извештаји за избор у звање наставника јавно су представљени на интернет страници Факултета, па се као пример може погледати Извештај за избор у звање доцента Др Наде Бабовић на адреси http://www.futura.edu.rs/assets/docs/uid javnosti/Izvestaj_docent Babovic.PDF, који показује испуњеност свих услова и критеријума за избор у наведено звање.

Факултет за примењену екологију Футура је акредитован за извођење Докторских академских студија Одрживи развој и животна средина (видети Прилог 4.1), те су сви наставници, који су ангажовани као предавачи или као ментори на докторским студијама испунили све захтеве предвиђене акредитацијом овог нивоа студија (Табела 6.7).

Наставници који су ангажовани као предавачи морају имати најмање 1 рад објављен у часопису са СЦИ листе, док ментори морају испунити услов од најмање 5 радова објављених у часописима са СЦИ листе.

Поређењем критеријума за избор наставника и ментора на Факултету за примењену екологију Футура са критеријумима Универзитета у Београду (Критеријуми за стицање звања наставника на Универзитету у Београду) утврђено је да су идентични. На пример, за избор у звање доцента на Факултету Футура неопходно је испунити следеће критеријуме, као и на Универзитету у Београду:

- Научни степен доктора наука
- Способност за наставни рад,
- Позитивна оцена педагошког рада добијена у студентској анкети;
- Позитивна оцена приступног предавања (за кандидате који немају педагошког искуства)
- научни, односно стручни радови објављени у научним часописима или зборницима, са рецензијама,
- Најмање један рад објављен у научном часопису са SCI листе, односно у часопису са SSCI или АНСИ листе и
- Најмање један рад објављен у домаћем научном односно стручном часопису и
- Учешће на научним и стручним семинарима, учешће на научним и стручним конференцијама, чланство у организационим одборима научних и стручних скупова.

За изборе у сва наредна звања, такође, се примењују исти критеријуми као на Универзитету у Београду. За звање ванредни професор, поред осталог, неопходна су најмање два рада објављена у научном часопису са SCI листе након избора у звање доцента, збирка задатака или практикум и оригинално стручно остварење. За избор у звање редовног професора, поред осталог, потребна су најмање два рада објављена у научном часопису са SCI листе након избора у звање ванредни професор, уџбеник и менторство при изради докторске дисертације и чланство у комисијама.

Факултет за примењену екологију Футура остварује запажене резултате на пољу међународне сарадње, што је и објашњено у претходном тексту, а може се детаљније анализирати и увидом у Табелу 6.2.

SWOT анализа стандарда 6

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Факултет је акредитован за научноистраживачки рад (+++) ❖ Бројна учешћа наставника и сарадника на различитим научноистраживачким пројектима омогућавају да се стечена знања и резултати истраживања директно или индиректно укључе у наставни процес (+++) ❖ Научноистраживачки рад наставника и сарадника је признат у престижним међународним часописима (+++) ❖ Однос броја СЦИ-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи износи 1,1 (+++) ❖ Научноистраживачки рад наставника и сарадника је разноврстан и иновативно оријентисан ка актуелним темама из области којом се баве (+++) ❖ Факултет поседује лабораторију и опрему за истраживања (++) ❖ Наставници и сарадници сарађују са домаћим и страним научноистраживачким установама (++) ❖ Факултет подстиче активно стицање компетенција и развој истраживачког подмлатка (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Издавачку делатност Факултета потребно је унапредити (++) ❖ Недовољан финансијски потенцијал факултета за набавком опреме за истраживања (+) ❖ Релативно кратак период постојања факултета (+) ❖ Недостак високософистициране опреме за истраживања (+) ❖ Појава мултитаскинга у обављању пројектних активности, због релативно малог броја запослених (++)
ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Научноистраживачки подмладак је једна од основних стратешких брига Факултета, а млади се развијају на овој и на другим сродним установама високог образовања (+++) ❖ Потребно је основати стални одвојени фонд из којег би се финансирани истраживачки радови којима би се подстицао научноистраживачки рад и усавршавање наставног кадра (учешће на конференцијама и научним скуповима, индивидуална истраживања, објављивање научних монографија (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Изостанак средстава за даљи подстицај истраживачког рада и стицања компетенција (++) ❖ Недовољна подршка од стране државе за пројектне активности факултета у приватном власништву (++) ❖ Деловање истраживача искључиво у својој ужој области без интеграције свих истраживачких активности на факултету и мултидисциплинарности (+)

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Факултет подстиче све наставнике и сараднике да учествују у што већем броју научних и истраживачких пројеката и студија и објављују резултате свога рада (++) ❖ Придржавање строго дефинисаних критеријума за напредовање у циљу мотивисања активног научноистраживачког рада наставника, нарочито подмлатка (++) 	
--	--

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 6

- Наставити подстицање активног укључивања научноистраживачких резултата у наставни процес;
- Наставити сталну подршку развоју научноистраживачког подмлатка на факултету;
- Формирати одвојени стални фонд из којег би се финансирали истраживачки радови којима би се подстицао научноистраживачки рад и усавршавање наставног кадра;
- Унапредити издавачку делатност Факултета и основати одвојени фонд у те сврхе, који ће бити планиран на годишњем нивоу;
- Тражење прилика за набавку опреме за истраживања кроз међународне пројекте (FP7, IPA), учешће Факултета као партнера у реализацији ових капиталних пројеката;
- Даљи развој сарадње са институцијама из свих сектора: јавни, приватни и цивилни, у циљу ојачавања капацитета за научни рад и примењена истраживања.

Показатељи и прилози за стандард 6

Табела 6.1. Назив текућих научноистраживачких/уметничких пројеката, чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи.

Табела 6.2. Списак наставника и сарадника запослених у високошколској установи, учесника у текућим домаћим и међународним пројектима.

Табела 6.3. Збирни преглед научноистраживачких и уметничких резултата у установи у претходној календарској години према критеријумима Министарства.

Табела 6.4. Списак СЦИ/ ССЦИ-индексираних радова по годинама за претходни трогодишњи период. (Навести референце са редним бројем).

Табела 6.5. Листа одбрањених докторских дисертација (име кандидата, име ментора, назив дисертације и година одбране, публиковани резултати) у високошколској установи у претходне три школске године.

Табела 6.6. Списак стручних и уметничких пројеката који се тренутно реализују у установи

чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи.

Табела 6.7. Списак ментора према тренутно важећим стандардима који се односи на испуњеност услова за менторе у оквиру образовно-научног, односно образовноуметничког поља, као и однос броја ментора у односу на укупан број наставника на високошколској установи.

Прилог 6.1. Списак награда и признања наставника, сарадника и студената за остварене резултате у научноистраживачком и раду.

Прилог 6.2. Однос наставника и сарадника укључених у пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.

Прилог 6.3. Однос броја СЦИ-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.

Стандард 7. Квалитет наставника и сарадника

Наставу на Факултету за примењену екологију Футура обавља квалификован и компетентан кадар. Факултет врши редовну процену квалитета наставника и сарадника који учествују у настави. Годишњи извештај о процени квалитета рада Факултета, који Декан подноси ННВ-у, садржи поглавље о процени квалитета наставника и сарадника који учествују у настави. У том делу Извештаја, Декан износи егзактне податке и своје процене о перманентном усавршавању и напредовању наставног кадра и даје предлог подстицајних мера за наредну академску годину. Подаци се односе на резултате наставног рада наставника и сарадника (на основу резултата анкета о квалитету наставног процеса), као и научно-истраживачког рада наставника и сарадника (на основу квантитета и квалитета публикованих научних и стручних радова и броја пројеката у чијој реализацији учествују кадрови са Факултета, а према Правилнику о поступку и начину вредновања, и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача).

На Факултету за примењену екологију Футура процеси именовања и избора у звања транспарентно су регулисани и документовани, а постоје и дефинисани критеријуми за избор наставног кадра. Избор наставника и сарадника Факултета обавља се у складу са одредбама важећих правних прописа. Избор у звање наставника врши се у складу са Законом о високом образовању којим су прописани општи услови за избор, у складу са Правилником о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника и сарадника Факултета за примењену екологију Футура у Београду, којим је уређен начин и поступак избора у звање у складу са Критеријумима о ближим условима за избор, које је усвојио Сенат Универзитета у складу са Препорукама Националног савета за високо образовање. Све етапе избора у звање и заснивања радног односа наставника и сарадника јавне су и подложне примедбама стручне јавности. Извештаји Комисија за избор у звање наставника и сарадника објављују се на интернет страници Факултета (у одељку под називом Увид јавности) и на Огласној табли у просторијама Факултета. Такође, транспарентност процеса избора постигнута је и објављивањем имена новоизабраних наставника и сарадника на интернет страници Универзитета Сингидунум. Увидом у кадровску архиву Факултета утврђено је да се Факултет приликом избора наставника и сарадника у звања стриктно придржавао прописаних услова и поступака путем којих се оцењује научна, истраживачка и педагошка компетентност наставника и сарадника.

Факултет редовно процењује адекватност и актуелност процедура и критеријума за избор и запошљавање наставног кадра, а у складу са изменама и допунама Закона о високом образовању, као и у складу са унапређењем препорука Националног савета за високо образовање и Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

Факултет за примењену екологију Футура поседује Програм развоја истраживачког подмлатка Факултета, којим се дефинишу захтеви и подстицајне мере за унапређење компетентности сарадника у настави и асистената, али и доцената у првом изборном периоду, како би млади истраживачи и наставници остварили помак на почетку своје научне и наставне каријере. Поред тога, Факултет остварује различите активности на пољу пружања подршке за стицање активних компетенција наставника и сарадника, у смислу саветодавне, финансијске и логистичке подршке за учешће на научним скуповима, публиковање радова у научним и стручним часописима, суфинансирања монографских дела и рефундације школарине и

материјалних трошкова за студије вишег нивоа својих запослених (видети Прилог 5.3: Извештај (доказ) о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника). Развој кадра на Факултету одвија се кроз учешће запослених на обукама, семинарима и тренинзима, који су организовани од стране неке друге институције или у оквиру Факултета. У Прилогу 5.3. наведени су најзначајнији примери учешћа кадрова на обукама, семинарима, летњим школама и курсевима у иностранству и у земљи, а Факултет је обезбедио одговарајућу подршку за сваки од ових догађаја. Поред тога, у оквиру установе постоји перманентна едукација кадрова по принципу „тренинг тренера“ или „едукација едукатора“ са циљем развоја вештина наставника и сарадника за још квалитетније обављање наставе и праћење савремених трендова у припадајућој научној области. Наставници међусобно надопуњују и надограђују своја знања, кроз имплементацију интерних курсева и обука у различитим областима. Позитивни примери ове интерне едукације јесу спроведени курсеви конверзацијског нивоа енглеског језика за све запослене (реализовани од стране предметног наставника), обуке за управљање пројектним циклусом и процену утицаја на животну средину (реализоване од стране предметних наставника и компетентних стручњака ван институције), као и обука младих истраживача и сарадника за вештине еколошког моделовања и примену информационих технологија у области дугорочног планирања у заштити животне средине.

Наставно, техничко и административно особље Факултета (библиотека, студентска служба, финансијско-правно одељење) континуирано прати и усавршава се у складу са свим изменама и допунама финансијско-правне регулативе на националном нивоу, а Факултет пружа подршку за учешће на свим обукама организованим од стране надлежних институција. Особље ових служби Факултета учествује и у реализацији ТЕМПУС пројекта под називом Governance and Management reform in higher education in Serbia – GOMES, који има за циљ побољшање управљања и менаџмента у области високог образовања у Србији и побољшање улоге и значаја вишег образовања за развој и ширење утицаја државе, а реализује га Универзитет Сингидунум. Пројекат модернизације управљања и менаџмента у вишем образовању је дизајниран тако да усаврши политику и стратегије кроз читав систем вишег образовања, да побољша улогу вишег образовања у друштву и да изгради дугорочне партнерске односе са студентима. Још један циљ пројекта је да се усвоје стандарди који би гарантовали квалитет и унапређивање националног оквира за квалификације високошколских установа, као и унапређење управљања људским ресурсима унутар институција.

Факултет за примењену екологију Футура подстиче наставни кадар да учествује у националним и међународним научно-истраживачким, примењеним и пројектима јачања капацитета наставног особља, било као руководиоци пројеката на којима је Факултет носилац, било као истраживачи/консултанти/сарадници на пројектима других институција из јавног, приватног или цивилног сектора. Руководство Факултета сматра да је од изузетне важности остварити и одржавати спрегу и комплементарност научних, наставних и стручних активности у области заштите животне средине, што се може постићи једино имплементацијом различитих пројектних активности и сарадњом са институцијама и лицима из различитих сектора. Факултет подржава учешће запослених у раду различитих струковних и професионалних удружења, као што је Привредна комора, Зелена комора, различите сарадничке мреже основане кроз међународне и националне пројекте (ТЕМПУС, COST, IPA), организације цивилног друштва које делују у области заштите животне средине. У случајевима када је то

потребно, Факултет пружа и финансијску подршку у виду рефундације трошкова учлађења и функционисања у оквиру различитих мрежа и удружења, како на институционалном нивоу, тако и за поједине наставнике и сараднике. Најскорији пример овакве подршке јесте учлађење Факултета у истраживачко-професионалну сарадничку мрежу The Ecosystem Services Partnership, која делује као светска мрежа за унапређење научних основа и практичне примене метода и техника процене екосистемских услуга.

Факултет за примењену екологију Футура посебно вреднује педагошке способности наставника и сарадника при избору и унапређењу кадрова. Извештаји Комисија за избор у звање садрже обавезни део под називом Ангажовање кандидата у наставном раду, у оквиру ког се елаборира учешће и успешност реализација наставе од стране наставника или сарадника кроз број и опис предмета за које је задужен до тренутка израде извештаја, до резултата анкета за оцену квалитета наставника од стране студената и дипломираних студената. Такође, вреднује се допринос наставника на унапређењу литературе и материјала за предмете за које је задужен, нарочито у делу допунске литературе намењене посебно заинтересованим студентима или професионалцима у одређеној области. Пролазност студената и просечна оцена у испитним роковима на предметима за које је наставник задужен се, такође, посебно процењује и елаборира.

Извештај садржи и сегмент под називом Специјализације и усавршавања, као и Чланство у међународним и домаћим организацијама и мрежама, који представљају посебну додату вредност научном и наставном раду кандидата за избор.

SWOT анализа стандарда 7

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Услови и критеријуми за избор наставника у звање и запошљавање су јасно дефинисани и у складу са националним прописима и препорукама (+++) ❖ Перманентно праћење промена (измена и допуна) критеријума за избор и модификација процедура у складу са њима (+++) ❖ Процедуре избора и запошљавања су транспарентне и подложне јавној расправи (+++) ❖ Процентуално учешће кадрова млађих од 35 година у колективу је на задовољавајућем нивоу (++) ❖ Факултет подстиче активно стицање компетенција наставника и сарадника (++) ❖ У односу на број запослених, учешће Факултета у међународним активностима је 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Недовољан капацитет правне службе за перманентно праћење промена у регулативи (++) ❖ Неопходност већег обима финансијских средстава за подршку стицања компетенција наставника и сарадника (++) ❖ Недовољан капацитет техничке службе за администрирање наставних и истраживачких делатности Факултета (++) ❖ Повремена потреба за мултитаскингом у реализацији свакодневних активности (+) ❖ Недовољно квалитетан систем испитивања квалитета наставног кадра од стране студената и дипломираних студената (потреба за даљом

<p>веома задовољавајућа (++)</p> <p>❖ Факултет остварује висок ниво сарадње са представницима других сектора (јавни, приватни, цивилни) (++)</p>	<p>електронизацијом) (+)</p>
ШАНСА	ОПАСНОСТ
<p>❖ Ангажовање младих сарадника и потребних додатних људских ресурса кроз реализацију пројектних активности (+++)</p> <p>❖ Унапређење услова за перманентну едукацију и усавршавање младих кадрова (+++)</p> <p>❖ Коришћење прилика за стицање компетенција и јачање капацитета кроз руковођење или учешће у пројектима на националном и међународном нивоу (+++)</p> <p>❖ Унапређење квалитета и ефикасности система за праћење и оцену квалитета наставног кадра од стране студената и дипломираних студената (++)</p> <p>❖ Стварање и унапређење услова за прикључење мрежама и учешће у програмима размене кадра у циљу усавршавања (Еразмус, COST) (++)</p>	<p>❖ Изостанак унапређења капацитета (квантитативних и квалитативних) техничке и правне службе (++)</p> <p>❖ Све чешћа појава и навикавање на мултитаскинг без јасне поделе одговорности и обавеза (++)</p> <p>❖ Немогућност учешћа факултета у приватном власништву у постојећим мрежама сарадње високошколских институција и размене кадрова ради усавршавања (+++)</p>

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 7

- Анкете за процену педагошког рада наставника спроводити по завршетку испитног рока, јер тек са полагањем испита код одређеног наставника студент има комплетан утисак о његовом/њеном педагошком раду;
- Наставити унапређење система за евалуацију квалитета наставника и наставног процеса кроз дигитализацију и електронизацију анкетирања и обраде резултата анкета;
- Перманентно радити на остварењу нових пројектних активности и прибављању финансијских средстава кроз пројекте, ради унапређења услова за даље напредовање и усавршавање наставног кадра и техничког особља;

- Ангажовати већи број запослених у раду техничке и правне службе, која у склопу својих активности треба да има и израду извештаја о резултатима анкета о квалитету наставног кадра и процеса;
- Наставити активно подстицање стицања компетенција наставника и сарадника у складу са могућностима Факултета;
- Средства намењена за подстицај усавршавања и стицања компетенција дефинисати као посебну финансијску ставку на почетку сваке академске године;
- Успоставити и развити систем награђивања и санкционисања наставника и сарадника у односу на резултате анкета за оцену квалитета наставника од стране студената, као и у односу на обезбеђеност и квалитет литературе и допунског материјала на предметима за које су наставници задужени;

Показатељи и прилози за стандард 7

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе

Стандард 8. Квалитет студената

Факултет за примењену екологију Футура примењује општу институционалну стратегију с обзиром на процедуре пријема и признавања образовања и поштује једнакост и равноправност студената по свим основама. Процедуре за пријем, признавање образовања и оцењивање студената јасно су дефинисане, јавно објављене и непрестано се и доследно примењују на читавом Факултету. Процедура пријема студената на Факултет дефинисана је Правилником о начину бодовања и ближим мерилима за утврђивање редоследа за упис кандидата на акредитоване студијске програме Факултета за примењену екологију Футура (Прилог 8.1). Овим Правилником регулише се садржај и начин полагања пријемног испита за упис на акредитоване студијске програме првог, другог и трећег степена студија на Факултету за примењену екологију Футура Универзитета Сингидунум у Београду. На одобрене односно акредитоване студијске програме које организује Факултет могу се уписати кандидати под условима и на начин уређен Законом, Статутом Универзитета Сингидунум у Београду, Статутом овог Факултета, Правилником о упису студената на акредитоване студијске програме Универзитета Сингидунум у Београду и овим Правилником. Сенат Универзитета Сингидунум у Београду расписује заједнички јавни конкурс за упис на све акредитоване студијске програме Универзитета, које реализују факултети и Универзитет, за све врсте и нивое студија. Правилник регулише и упис лица која су завршила претходно образовање у иностранству, упис страних држављана, упис припадника српске националне мањине из суседних земаља, упис лица са посебним потребама и припадника рањивих група становништва. На овај начин Факултет за примењену екологију Футура у потпуности поштује једнакост и равноправност студената по свим нивоима.

Наставно-научно Веће Факултета Футура формира Комисију за упис студената на Основне академске студије Заштите животне средине на крају сваке академске године за наредну. Исти задатак има Веће Департмана за последипломске студије Факултета Футура када је у питању упис на мастер и докторске студије. Одлукама ових Већа Комисија се формализује и има задатак да јасно спроведе прописане критеријуме за упис и да евалуира документацију и резултате пријемног испита кандидата за упис.

Процедура за оцењивање студената је, такође, јасно дефинисана, доследно се примењује и доступна је студентима и јавности. Критеријуми за оцењивање регулисани су Правилником о студирању за студенте Основних академских и Дипломских академских студија Факултета за примењену екологију Футура (Прилог 8.2). Правилник, између осталог, јасно дефинише облике провере знања, права и обавезе наставника и студената у процесу оцењивања, одређивање коначне оцене на предмету, документацију о полагању испита, решавање жалби студената на постигнуте резултате провере знања, број и распоред испитних рокова, као и поступак пријаве и одбране завршног рада.

Методe оцењивања на свим предметима су конципиране тако да на одговарајући начин процењују исходе учења. У силабусу сваког предмета дефинисане су активности студената, методе учења, исходи образовања и број бодова које одређени исход носи. Исходи учења и начини мерења оптерећења студената на предметима детаљно су описани у Стандарду 4 и усклађени су са процедурама на Универзитету Сингидунум. Усклађеност наставних метода и исхода учења, као и начини процене и оцене одређених исхода су објашњени у оквиру

Стандарда 5.

Пропозиције оцењивања су јавно доступне и студенти су упознати са њима на недвосмислен начин. На интернет страници Факултета, као сталне информације, налазе се структуре акредитованих студијских програма, као и силабуси свих предмета са подацима о називу предмета, броју ЕСПБ, условима и циљевима предмета, садржају и структури предмета, плану и распореду извођења наставе, начину оцењивања на предмету, уџбеницима и обавезној литератури, подацима о наставницима и сарадницима на предмету. Такође, током прве наставне недеље наставници су дужни да јасно и детаљно објасне студентима начине и методе оцењивања на предмету за који су задужени. То је нарочито важно за изборне предмете, јер су студентима ове информације неопходне како би се изјаснили које предмете ће похађати током семестра.

Факултет за примењену екологију Футура перманентно прати пролазност студената при полагању предмета и, уколико се појави потреба, усмерава наставнике на корекцију и унапређење става у раду са студентима, као и на евентуалне измене у методама оцењивања. До сада није било потребе за честом применом оваквих механизма, јер није било значајнијих притужби студената на процедуре оцењивања, које наставници примењују. Механизми за процену и контролу процедура оцењивања дефинисани су поменути Правилником о студирању за студенте Основних академских и Дипломских академских студија Факултета за примењену екологију Футура, који подразумева комисијско полагање испита у случају жалбе студента на процедуре оцењивања и, у досадашњем раду Факултета, било је свега пар оваквих ситуација, које су без проблема спроведене и студенту омогућена коректна провера знања.

Факултет за примењену екологију Футура је релативно млада високошколска установа, која још увек интензивно ради на унапређењу својих просторних капацитета, како би остварила највиши ниво квалитета инфраструктуре, нарочито оне намењене студентима. Међутим, инфраструктура за студенте постоји и испуњава основне захтеве, који важе за високошколске установе. Студентима је на располагању:

- Студентска служба - функционише у пуном капацитету и у потпуности је на располагању студентима за решавање свих захтева и молби, као и за спровођење свих административних обавеза током студирања;
- Библиотека са читаоницом у којој могу проводити слободно време између часова на факултету и реализовати ваннаставне активности уз доступну литературу и приступ интернету;
- Простор за Студентски парламент – у њему се одржавају састанци парламента и реализују ваннаставне активности организоване од стране студената уз подршку управљачких органа и наставника Факултета;
- Истраживачки центри Факултета – рад ових центара је потпуно транспарентан за студенте и веома је честа појава да се студенти прикључују реализацији појединих пројеката у оквиру различитих центара (описаних у Стандарду 6) и на тај начин проводе слободно време на Факултету;
- Информатички/интернет кабинет – поред коришћења у редовној настави, кабинет са рачунарима и приступом интернету је стално доступан студентима на коришћење у терминима када се у њему не одвија настава (студенти га користе за израду семинарских

радова, прикупљање информација за израду пројеката и слично, али и за слободно информисање на интернету);

- Простор за релаксацију – отворени простор на Факултету где се студенти спонтано окупљају у паузи између предавања и вежби, опремљен гарнитуром за седење, а користи се и за презентацију различитих материјала о актуелним дешавањима на Факултету, пројектним активностима, разним могућностима стипендирања и размене студената и слично.

Учешће студената у процени услова и организације студијских програма је стално обезбеђено на Факултету за примењену екологију Футура. Студенти су чланови Комисије за обезбеђење квалитета, где заступају ставове Студентског парламента. Студенти су чланови Савета Факултета где, такође, преносе усаглашене ставове Студентског парламента управи Факултета. Студенти активно учествују у процени квалитета студијских програма кроз редовно анкетаирање о квалитету студијских програма, наставног процеса и наставног кадра (резултати анкетаирања представљени су у различитим прилозима овог Извештаја). Поред званичне процедуре, студенти увек имају слободу да се обрате Студентској служби или Продекану за наставу уколико примете нерегуларности у реализацији студијских програма или су незадовољни својим статусом.

Резултати студентске процене квалитета редовно се користе у оквиру мера за повећање квалитета наставе. Резултати анкетаирања студената на свим нивоима су саставни део годишњег извештаја Комисије за обезбеђења квалитета, у чијој изради учествује и студент-члан, а сврха овог извештаја је управо дефинисање мера за унапређење квалитета на основу прикупљених информација. Извештај усваја Наставно-научно Веће, а примењује га управа Факултета и сви наставници током наредне академске године.

Како је наведено у претходном тексту, Факултет за примењену екологију Футура перманентно прати пролазност студената при полагању испита и, уколико се појави потреба, усмерава наставнике на корекцију и унапређење става у раду са студентима, као и на евентуалне измене у методама оцењивања. До сада није било потребе за честом применом оваквих механизма, јер није било значајнијих притужби студената на процедуре оцењивања, које наставници примењују. Механизми за процену и контролу процедура оцењивања дефинисани су поменути Правилником о студирању за студенте Основних академских и Дипломских академских студија Факултета за примењену екологију Футура, који подразумева комисијско полагање испита у случају жалбе студента на процедуре оцењивања и, у досадашњем раду Факултета, било је свега пар оваквих ситуација, које су без проблема спроведене и студенту омогућена коректна провера знања (Прилог 8.3 – извод из Правилника који описује Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања). Табела 8.2. Стопа успешности студената и Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове потврђују констатацију да на Факултету нема значајних одступања од дефинисаних процедура за оцењивање и учених неправилности, те се и дефинисани механизми корекције врло ретко примењују. То показују и резултати анкетаирања студената о квалитету рада наставника и сарадника на Факултету.

SWOT анализа стандарда 8

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Факултет спроводи и гарантује политику једнакости по свим основама и могућност студирања за студенте са посебним потребама (+++) ❖ Процедуре за пријем студената су јасно дефинисане и доследно се примењују (+++) ❖ Студенти су унапред упознати са критеријумима, правилима и процедурама за оцењивање (+++) ❖ Управа Факултета је обезбедила коректно и професионално понашање наставника током наставе и приликом оцењивања студената, као и јавност испита (+++) ❖ Факултет има Центар за каријерно вођење студената, који перманентно ради на усмеравању студената у развоју каријере и развоју алумни удружења (++) ❖ Комисија за обезбеђење квалитета на годишњем нивоу анализира квалитет процеса оцењивања и пролазност студената на испитима (++) ❖ Методе оцењивања су усклађене са исходима учења на свим предметима (+++) ❖ Однос наставник/студент је на завидно високом нивоу на Факултету због сталне комуникације, консултовања, отворености и доступности наставника за потребе студената (чак и у решавању приватних проблема) (+++) ❖ Студенти активно учествују у процени квалитета на Факултету (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Недовољно развијени просторни капацитети за изградњу инфраструктуре за студенте – непостојање студентског клуба и простора за рекреацију (+++) ❖ Недовољно развијена активност Алумни удружења Факултета (+++) ❖ Недовољно висок степен активности студената у процесу процене квалитета (потребно је више ангажовања са њихове стране) (++)
ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ У циљу повезивања и дељења искустава дипломаца и студената Факултета за примењену екологију Футура, Центар за каријерно вођење студената још активније прати развој каријере, учвршћује на тржишту рада и умрежује своје алумније (+++) ❖ Подстицање студената за активније деловање у процесу процене квалитета у раду Факултета (+++) ❖ Организовање радионица за студенте у 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Тржиште рада недовољно препознаје кадрове Факултета који често не могу да нађу посао у струци, те своје каријере развијају у складу са постојећим околностима или су принуђени да раде нешто друго (+++) ❖ Изостанак даљег унапређења процеса укључивања студената у вредновање квалитета рада на Факултету (++)

<p>циљу што бољег разумевања процене квалитета и процеса самовредновања (++)</p> <p>❖ Унапређење капацитета за развој инфраструктуре за ваннаставне активности студената (++)</p>	<p>❖ Појава мултитаскинга у раду чланова комисије за обезбеђење квалитета (++)</p>
---	--

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 8

- Информациона служба Факултета ради на унапређењу сајта тако да више простора буде доступно студентима и студентским организацијама;
- Студенти докторских студија треба да добију више могућности да дају информације о квалитету рада Факултета, квалитету њихових студија, професора, ваннаставног особља;
- Рад на унапређењу просторних капацитета за реализацију наставних, а посебно ваннаставних активности студената;
- Интензивирати рад на развоју алумни удружења и Центра за каријерно вођење студената;
- Организовати информативне радионице за студенте како би што боље разумели систем вредновања квалитета рада на Факултету;
- Наставити интензиван рад на промоцији исхода учења и студирања на Факултету, како би тржиште рада што боље препознало знања и вештине дипломираних студената.

Показатељи и прилози за стандард 8

Табела 8.1. Преглед броја студената по студијским програмима и годинама студија на текућој школској години

Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09.), а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) за све студијске програме по годинама студија

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената

Прилог 8.2. Правилник о оцењивању

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања (извод из Правилника)

Стандард 9. Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Факултет за примењену екологију Футура је, у сврху праћења квалитета уџбеника и пратеће литературе, усвојио Правилник о уџбеницима на Факултету за примењену екологију Футура (Прилог 9.1). Овим Правилником утврђује се поступак одобравања употребе уџбеника и других наставних средстава, њихово праћење и вредновање током употребе у образовно-васпитном раду на Факултету за примењену екологију Футура. План уџбеника, који садржи врсту и број потребних уџбеника за остваривање наставног плана и програма или студијског програма Факултета и општу концепцију уџбеника, утврђује Наставно-научно Веће. Планом се утврђује врста и број потребних уџбеника за остваривање наставног плана и програма односно студијског програма. Наставно-научно Веће подноси предлог за уношење уџбеника за сваки наставни предмет у План, на захтев предметног наставника. Правилник, такође, дефинише појам уџбеника, помоћног уџбеника и ауторизоване скрипте, као и упутства за припрему рукописа новог уџбеника за рецензију и објављивање и процедуру контроле квалитета уџбеника и пратеће литературе. Комисија за обезбеђење квалитета у својим годишњим извештајима износи запажања о квалитету уџбеника и пратеће литературе на предметима из претходне академске године. Дакле, постоји редовна периодична евалуација квалитета уџбеника, библиотечких и информатичких ресурса на Факултету.

Факултет Футура обезбеђује свим студентима уџбенике и другу пратећу литературу за праћење наставе без надокнаде. Сва обавезна литература доступна је у Библиотеци Факултета. Настава из сваког предмета покривена је одговарајућим уџбеницима и другим училима који су унапред познати и објављени. Сви уџбеници налазе се на располагању студентима у Библиотеци. Значајан број предмета је „покривен“ уџбеницима и монографијама, чији су аутори наставници запослени на Факултету Футура (Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи (са редним бројевима)).

Библиотечка грађа је сложена на дрвеним офарбаним полицама, сортирана по предметним областима. У склопу библиотеке налази се и читаоница за студенте са простором за рад и приступом интернету. Библиотечка грађа се састоји од 1789 књига, од чега је 1691 књига на српском језику и 98 књига на страном језику; затим 41 монографије од чега су 38 на српском језику и 3 на страном језику; затим 441 часописа од којих је 254 на српском језику и 187 на страном језику, као и 523 уџбеника, од којих је 449 на српском, а 74 на страном језику, што укупно износи 2794 различите јединице. Поред наведене грађе библиотека располаже великим бројем зборника радова и приручника, затим десетином речника, лексикона, библиографија, предлога пројеката и слично.

Факултет Футура располаже информатичким ресурсима које користи наставно особље и ресурсима који се користе у спровођењу наставних активности, као и у научно-истраживачком раду. Сваки професор, асистент и сарадник у настави на Факултету поседује сопствени рачунар за рад (кућиште, монитор, миш и тастатура), који користи за припрему наставе, обраду и чување разних научних података.

Информатички ресурси који се користе у настави, поред рачунара у Информатичком кабинету обухватају, LCD телевизоре и пројекторе за пројекцију наставног садржаја (презентација, филмова итд. на пројекторска платна), диктафоне за аудио снимање предавања и камере за видео снимање предавања.

У научно-истраживачком раду од електронских уређаја користе се ГПС уређај, фотоапарат, камера и лаптоп рачунари.

Информатички ресурси задовољавају тренутне потребе за одвијањем наставног процеса и научно-истраживачког рада. Капацитети рачунарске опреме су задовољавајући, али поред тога Факултет тежи даљој модернизацији и унапређењу хардверског дела рачунарских компоненти, кроз константно улагање у проширење меморијских капацитета (рам меморије, хард дискови итд.), ради брже и боље обраде података.

Софтверска подршка која се користи у спровођењу наставе односи се на лиценциране програме и то: ArcGIS 10, RamasGIS i Stella. Поред легалних лиценцираних софтвера користе се и "open source" програми помоћу којих се спроводи наставни програм, а то су: Aloha, QuantumGIS 1.18, CO₂Fix, Screenview, Habitat, Vensim, Open Office, Map Source, Google Earth, Skype.

Факултет Футура поседује информатички кабинет од 20 рачунара, доступних студентима у сваком моменту током наставе, а у договору са наставним особљем (асистентом) рачунари су доступни и у слободно време. Сваки рачунар је повезан "wireless" конекцијом на интернет, што омогућава слободан приступ сервисима интернет претраге.

Факултет поседује 2 одвојене интернет линије, једна је одређена за е-платформу, преко које се предавања прате уживо "live streaming"-ом - Moodle платформа), а друга линија је системима рутера подељена на све рачунаре на Факултету. Проток обе линије је по 1Mb download-а, 800kbita uploada i 650kbita online striming-а, извршни провајдер је Вератнет.

Квалитет рада библиотеке, информатичког центра и квалитет уџбеника и пратеће литературе је предмет сталне провере кроз анкетаирање студената на годишњем нивоу. Комисија за обезбеђење квалитета у оквиру својих годишњих извештаја износи ставове о стању и потребама за унапређење квалитета ових параметара у наредној академској години.

SWOT анализа стандарда 9

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Постојање докумената који уређују увођење и објављивање нових уџбеника и пратеће литературе у наставни процес (+++) ❖ Постојање уџбеника и добро структуриран библиотечки фонд (+++) ❖ Доступност информатичких ресурса-коришћење рачунара и интернет претраге (+++) ❖ Практичан рачунарски рад (+++) ❖ Примена "Open Source" софтвера (+++) ❖ Подизање квалитета колекције и обезбеђивање приступа информација (++) <p>Набавка литературне грађе и информатичких компоненти кроз пројектне активности (ТЕМПУС, ЕМОКЛИП) (++)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Недовољно материјалних средстава за потребе развоја библиотеке (+++) ❖ Немогућност веће примене рачунарских програма (+++) ❖ Недовољна величина читаоничког простора (++) ❖ Недовољна величина простора за коришћење рачунара (+) ❖ Недовољна доступност лиценцираних софтвера (++) ❖ Брзо застаривање рачунарских уређаја (+)
ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Различити пројекти у којима учествују наставници и сарадници Факултета Футура као истраживачи пружају значајне могућности за набавку стручне литературе и информатичке опреме (++) ❖ Осавремењивање рачунарских-хардверских компоненти (++) ❖ Дигитализовање и креирање напредније библиотечке базе података (+++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Смањење заинтересованости студената за коришћење библиотечког фонда (+++) ❖ Неадекватно коришћење рачунара од стране студената (++)

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9

- Увести израду планова набавке опреме и литературе на годишњем или полугодишњем нивоу;
- Унапредити просторне капацитете библиотеке и читаонице;
- Унапредити стручност лица задужених за функционисање библиотеке;

- Унапредити просторне капацитете информатичког кабинета;
- Наставити са интензивним покушајима набавке литературе и информатичких компоненти кроз реализацију истраживачких и примењених пројеката;
- Повећати степен обезбеђења на Факултету, како би се постигла превенција илегалног одношења и отуђивања књига и опреме која је на располагању студентима за коришћење у слободном режиму.

Показатељи и прилози за стандард 9

Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

Табела 9.2. Попис информатичких ресурса

Прилог 9.1. Општи акт о уџбеницима.

Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи (са редним бројевима)

Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи

Стандард 10. Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Органи управљања Факултет за примењену екологију Футура, њихове надлежности и делокруг рада утврђени су и дефинисани Законом о високом образовању и Статутом Факултета за примењену екологију Футура. Статутом су утврђене надлежности Декана, Продекана, Савета, Наставно-научног Већа, Студентског парламента и стручних служби. Декан је руководилац Факултета и орган пословођења. Надзор над радом управе Факултета врши Савет Факултета. Структура, организационе јединице и њихов делокруг рада, као и њихова координација и контрола, утврђени су Статутом Факултета за примењену екологију Футура. Шематска организациона структура Факултета, како управљачког тако и истраживачког дела, приказана је у Прилогу 10.1.

Научно-стручни органи Факултета су:

- Наставно-научно Веће Факултета, које обавља и функцију Изборног већа Факултета,
- Веће за студије 2. и 3. степена (Веће за последипломске студије).

Рад Студентског парламента регулисан је Правилником о раду Студентског парламента Факултета за примењену екологију Футура, који прописује процедуре кандидовања и избора чланова парламента, избор чланова председништва парламента, као и поступак доношења одлука. Студентски парламент редовно кандидује представнике за чланство у Савету Факултета и представника за чланство у Комисији за обезбеђење квалитета.

Стручна служба обавља административне, правне, кадровске, материјално-финансијске, библиотечке, техничке, помоћне и друге опште послове за потребе деловања Факултета (Табела 10.1). Праћење и оцењивање квалитета рада стручних служби и ваннаставног особља врши Директор Факултета, који води рачуна о услугама које стручне службе пружају наставном особљу, студентима и странкама Факултета. Осим управе, у процену квалитета рада ваннаставног особља укључени су и студенти, наставници и сарадници, али и само ваннаставно особље. Ваннаставном особљу је пружена могућност да процени свој и рад својих колега, али је њихов рад оцењен и од стране наставног особља и студената. Прикупљањем мишљења самог ваннаставног особља о сопственим капацитетима и преференцама створен је основ за доношење предлога мера за унапређење квалитета рада ваннаставног особља.

Факултет прати и оцењује квалитет управљања институцијом кроз рад Савета Факултета као највишег органа Факултета. Управа Факултета (на челу са Деканом) има обавезу да једном годишње Савету поднесе извештај о раду Факултета, а Савет на својим седницама предлаже и предузима мере за унапређење управљања. Процена квалитета управљања Факултетом и рада ненаставног особља врши се на годишњем нивоу кроз спровођење анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби. Структура анкете и резултати анкетирања за претходне академске године приказани су у Прилогу 10.2.

SWOT анализа стандарда 10

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Постоји јасно дефинисана систематизација свих радних места (+++) ❖ Сви запослени су узели учешће у евалуацији квалитета рада Факултета, што указује на спремност за унапређењу рада Факултета (+++) ❖ Рад Студентског парламента је уређен Правилником (+++) ❖ Информације о раду органа управљања и стручних служби су доступне (++) ❖ Постојање административних координатора за спровођење појединих студијских програма (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Постојећа систематизација не покрива адекватно све активности Факултета (++) ❖ Појава мултитаскинга у раду руководиоца Факултета (++) ❖ Управа Факултета недовољно инсистира на усавршавању стручних служби (+)
ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Компетентност и способност стручне службе да успешно одговори на све захтеве и изазове времена, чак и са ограниченим капацитетима (++) ❖ Још јасније дефинисање надлежности и радних задатака продекана за наставу и науку (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Запостављање ваннаставног особља у смислу осавремењивања знања и вештина (++) ❖ Изостанак даљег детаљног разрађивања радних задатака и надлежности руководећих органа и органа пословођења (++)

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10

- Јасније дефинисати радне задатке и надлежности продекана за наставу и науку (Одлуком Наставно-научног Већа о радним задацима продекана).
- Увести као обавезу свих запослених у ваннаставном особљу стално професионално усавршавање у складу са захтевима радног места у систематизацији;
- Унапредити „вертикалну“ комуникацију у службама, а нарочито „хоризонталну“ комуникацију међу службама у циљу боље размене информација и мишљења;
- Активно укључити стручну службу у процес доношења одлука на факултету које се тичу управљања;
- Повећати број запослених у стручним службама.

Показатељи и прилози за стандард 10

Табела 10.1. Број ваннаставних радника стално запослених у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица

Прилог 10.1. Шематска организациона структура високошколске установе

Прилог 10.2. Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби

Стандард 11. Квалитет простора и опреме

Факултет за примењену екологију Футура поседује инфраструктуру потребну за имплементацију циљева према стратешким плановима. Величина, доступност и квалитет простора и опреме одговарају стандардима који важе за високошколске установе.

Факултет поседује примерене просторне капацитете за несметано одвијање наставе, рад запослених и обављање других својих делатности у складу са стандардима високообразовног система у земљи. Укупна површина простора којим располаже факултет износи 929 м² (Табела 11.1). Факултет обезбеђује 4.92 квадратних метара по студенту - довољно за несметано обављање рада са 189 студента (током 2012. године било је 167 студената). Факултет Футура располаже са: слушаоницама, учионицама, лабораторијом, библиотеком са читаоницом и наставничким кабинетима. Поштујући стандард, по коме је потребно обезбедити захтев да укупна бруто квадратура у односу на укупан број студената не сме да буде мања од 2 м² по студенту, може се извести закључак да је Факултет премашио задате норме. Смернице стандарда су испоштоване и у квалитативном смислу, јер су просторије усклађене са природом студијских програма. Један део простора је у власништву Факултета (51 м²), док је остали део простора обезбеђен на име закупа. У 2013. години остварено је планирано проширење капацитета Факултета за још 74 м² простора, који је омогућио спајање две учионице са компјутерском опремом у један велики Информатички кабинет, што је ослободило још једну салу у којој ће бити могуће извођење наставе. Проширење површине на којој се обавља настава обављено је у складу са очекивањима да ће се тренд повећаног уписа студената на Факултет, који је започео почетком академске 2013/2014 године наставити и убудуће.

Квалитет радног простора, у целини гледано, је на задовољавајућем нивоу. Највећи број радних просторија (учионице, радни кабинети, лабораторија, информатички кабинет) је реновиран (окречен) и опремљен новим клупама, столицама, таблама и опремом за презентацију предавања (пројектор, рачунар, итд.).

Резултати упитника за процену квалитета рада Факултета Футура указали су на следеће:

	Оцена студената који студирају	Оцена наставника и сарадника	Оцена ненаставног особља	Просечна оцена
Стање зграде и канцеларија	4.12	4.35	4.69	4.39
Хигијена у згради	4.25	4.21	4.87	4.44

Факултет поседује адекватну и савремену техничку и другу специфичну опрему, која обезбеђује квалитетно извођење наставе на свим врстама и степенима студија (рачунаре, пројекторе, камере). Сва опрема је исправна и стално се проверава и редовно сервисира.

Мултимедијални центар континуирано прати и усклађује просторне капацитете и опрему са потребама наставног процеса и бројем студената. Детаљан опис обима и структуре опреме може се видети у Табели 11.2. Сва пописана опрема је у власништву Факултета.

У свим наставним и ненаставним активностима Факултета користе се савремене информационе технологије и ресурси, који су детаљно описани у оквиру Стандарда 9. Као што је наведено, Факултет поседује Информатички кабинет, где студенти могу да користе рачунаре који су повезани са интернетом. У овом кабинету инсталирани су бројни програми и платформе које се користе у наставном процесу и који су на располагању студентима чак и у терминима када се не одржавају вежбе. Свим запосленима на факултету и студентима који похађају наставу обезбеђен је несметан приступ разним врстама информација у електронском облику и информационим технологијама, како би се те информације користиле у истраживачке, научне и образовне сврхе.

Факултет поседује своју званичну е-mail адресу, сваки запослени има факултетску е-mail адресу, као и своје две Интернет странице. Сваки студент на почетку студирања добија своју факултетску е-mail адресу коју користи за комуникацију са асистентима и професорима, као и међусобно. Први веб-сајт (www.futura.edu.rs) је званични сајт Факултета, који се редовно ажурира и осим података о факултету и запосленима, садржи и актуелне податке као што су:

- курикулуми сваког студијског програма;
- силабуси свих наставних предмета;
- распоред часова;
- вести о дешавањима везаним за студијски програм и факултет.

Други веб-сајт факултета (www.efutura.edu.rs) садржи информације које се свакодневно ажурирају и које се тичу редовног извођења наставе, материјала за праћење предавања, вести о предавањима и вежбама и слично. Сваки наставни предмет, на овом веб-сајту, има своју страницу на којој се студенти могу редовно информисати и преузимати адекватне садржаје са њих.

SWOT анализа стандарда 11

СНАГА	СЛАБОСТ
❖ Усклађеност просторних капацитета са укупним бројем студената (+++)	❖ Непостојање амфитеатра у правом смислу речи (+++)
❖ Обезбеђени су комплети преносне опреме за мултимедијалне презентације (пројектор, лаптоп, звучници) (+++)	❖ Потреба за још бољом квалитативном структуром софтвера (++)
❖ Обезбеђена је бежична интернет веза-линк којој је могуће приступити из свих делова факултета (++)	❖ Постојећа лабораторијска опрема и простор лабораторије захтевају рад и одржавање лабораторијских вежби у мањим групама (+)
❖ Усклађеност капацитета опреме са бројем студената (++)	

ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Могућност аплицирања на конкурсима који се финансирају из предприступних фондова ЕУ као шанса за унапређење факултетских рачунарских и лабораторијских капацитета (+++) ❖ Различити пројекти у којима учествују наставници Факултета Футура као истраживачи пружају значајне могућности за набавку лабораторијске и информатичке опреме, као и информатичког софтвера (++) ❖ Сарадња са високообразовним и специјалистичким институцијама у земљи и иностранству (++) ❖ Висок степен сарадње са другим институцијама и постојање значајног броја Наставно-научних и стручних база Факултета (Табела 11.3) (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Лоша економска ситуација у земљи као последица светске економске кризе (+++) ❖ Начин финансирања факултета у приватном власништву (+++) ❖ Затвореност надлежних органа у погледу сарадње са факултетима у приватном власништву (++)

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 11

- Наставак унапређења просторних капацитета Факултета било куповином, било изнајмљивањем простора;
- Део новозакупљеног простора, од укупно 74 м², опремити адекватном опремом у циљу проширења постојећих капацитета;
- Увести планирање набавке лабораторијске опреме и непходних материјала и реагенаса за функционални рад лабораторије на полугодишњем нивоу;
- Наставак праћења светских трендова и увођење савремене информатичке опреме, учила и софтвера и њихово даље развијање у циљу повећања степена информатичке писмености код свих запослених на факултету;
- Иницирање нових и унапређење постојећих партнерстава са субјектима из земље и иностранства;
- Учешће Факултета на сајмовима образовања, екологије и слично.

Показатељи и прилози за стандард 11

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и знајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе)

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе

Стандард 12. Финансирање

Факултет за примењену екологију Футура заснива своје функционисање на дугорочној финансијској стабилности и одрживости. Декан и управа Факултета, у сарадњи са надлежним службама Факултета, планирају приходе и расходе у складу са могућностима, водећи рачуна о томе да Факултет несметано обавља основну делатност. Кључни финансијски послови Факултета одобравају се на седници Савета Факултета.

Главни извори финансирања Факултета долазе од накнада за трошкове студирања-школарине на студијама првог, другог и трећег степена, од средстава прибављених за реализацију научноистраживачких пројеката (Министарство просвете, науке и технолошког развоја), учешћа у међународним пројектима, средства прибављена организацијом скупова и средства прибављена донацијама.

Трошкови Факултета су: обезбеђивање услова за извођење наставе и вежби, набавке све потребне опреме за извођење наставе и вежби, опремање лабораторија, обављање научног рада који је у функцији подизања квалитета наставе, научно и стручно усавршавање наставника, сарадника и других запослених, подстицање развоја наставно-научног подмлатка, рад са даровитим студентима, студијске екскурзије, теренски и практични рад студената, библиотечки фонд, модернизовање рачунарске учионице, међународна сарадња, издавачка делатност, трошкови рада и развоја информационог система као подршке наставном процесу, рад Студентског парламента, трошкови текућег пословања, зараде запослених у складу са Законом и Правилником о основама и мерилима за исплату зарада, накнада и других примања запослених на Факултету, инвестиције, чланарина Универзитету, други трошкови за намене у складу са Законом.

Средства која Факултет остварује, утврђују се и распоређују финансијским планом (пример таквог плана приказан је у Прилогу 12.1). У распореду и намени финансијских средстава Факултет има самосталност. О извршењу финансијског плана доноси се финансијски извештај (извештај за претходну календарску годину приказан је у Прилогу 12.2). Финансијски извештај и финансијски план усваја Савет Факултета. Финансијски план будућих прихода и расхода Факултета, као део плана рада Факултета, је доступан јавности. Факултет је у свакој од претходних година постојања и рада остварио позитивне финансијске резултате, испољавао финансијску стабилност и ликвидност у дужем временском периоду и то је посебан квалитет. Јавност и транспарентност извора финансирања Факултета је принцип од кога се не одступа, и сви стејкхолдери Факултета имају право на увид у финансијске извештаје и планове Факултета.

SWOT анализа стандарда 12

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Школарина на студијама првог, другог и трећег степена обезбеђује финансијску стабилност за извођење наставе, научноистраживачког и стручног рада (++) ❖ Дугорочна стабилност Факултета обезбеђује се од средства прибављених за реализацију научноистраживачких пројеката (+++) ❖ Факултет остварује значајне активности на међународном нивоу и обезбеђује финансијска средства за набавку опреме и средства за реализацију наставе и истраживања (++) ❖ Процес и начини финансирања Факултета су потпуно транспарентни и доступни јавности (+++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Релативно мали број студената на Факултету, по акредитацији и по стварном упису (++) ❖ Лоша економска ситуација у држави, која доводи до кашњења у уплати школараина од стране студената, а захтева и прилагођавање износа школараине могућностима становништва (+++) ❖ Немогућност факултета у приватном власништву да остваре све подстицаје за високообразовне установе од стране државе (++)
ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Нови акредитовани неакадемски програми доживотног учења, специјалистички курсеви и специјална практична издања-водичи, могу бити значајан извор финансирања Факултета у будућности (++) ❖ Унапређење мађународне сарадње и још активније учешће истраживача и експерата са Факултета у реализацији међународних пројеката (+++) ❖ Измене и допуне студијских програма у складу са захтевима тржишта рада за поједине професије (++) ❖ Потреба за специјализацијом знања и вештина кадрова из локалних самоуправа и државних институција (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Економско и социјално окружење, пад животног стандарда запослених, недостатак финансијских средстава за плаћање трошкова учења и студирања, који могу значајно да утичу на дугорочну финансијску стабилност (++)

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 12

- Финансирању Факултета Футура значајно могу допринети неакадемски програми доживотног учења, специјалистички курсеви, ако се ти програми акредитују, могу постати обавезни део стручног усавршавања запослених у локалним самоуправама, националним парковима, заштићеним природним добрима и слично, а самим тим и значајан извор финансирања;
- Размислити и о производима које факултет може да пласира на тржиште, као што су посебна стручна издања, водичи о одрживом управљању природним ресурсима, биодиверзитету, катастрима природних вредности региона, градова, општина, подручја под посебним режимом заштите итд.

Показатељи и прилози за стандард 12

Прилог 12.1. Финансијски план

Прилог 12.2. Финансијски извештај за претходну школску годину

Стандард 13. Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Студенти имају веома значајну улогу у процесу обезбеђења квалитета на Факултету за примењену екологију Футура. Представници студената чланови су свих тела задужених за квалитет наставног процеса и услова рада: Комисије за обезбеђење квалитета и Савета Факултета. Студенти учествују у скоро свим активностима самовредновања и унапређења квалитета. То остварују директно или преко својих представника. Улога студента у овим процесима је незаменљива и пресудна. Осим посредног учествовања у процесу самовредновања, преко својих представника, студенти обезбеђују и повратну информацију о квалитету појединих сегмената који су предмет самовредновања путем студентских анкета. На овај начин, студенти имају прилику да изразе своје задовољство или незадовољство, али и да дају предлоге за побољшање квалитета.

Одредбе везане за заштиту права студената, њихову оговорност као и улогу у процесу оцењивања и побољшања квалитета рада факултета укључене су у Статут Факултета за примењену екологију Футура, који гарантује учешће студената у оквиру Савета факултета, Комисије за обезбеђење квалитета и даје основне смернице за деловање Студентског парламента.

Студентски парламент представља најважнији орган у оквиру кога студенти на организован и формалан начин могу утицати на обезбеђење и унапређење квалитета на Факултету. Правилником о раду Студентског парламента Факултета за примењену екологију Футура уређени су сви аспекти његовог формирања и деловања. Број чланова парламента је 12, а чланови се бирају тајним гласањем при чему се води рачуна о униформној структури студентског парламента када је реч о студентима различитих година студија. Прецизан поступак избора студената за представнике у студентском парламенту прецизно је дефинисан у оквиру поменутог правилника који регулише рад парламента. Руководство парламента састоји се од председништва парламента и председника председништва парламента. Председник председава седницама парламента и седницама председништва. Председник има овлашћења да сазива ванредне седнице парламента и председништва на своју иницијативу или на захтев три или више чланова парламента или једног од чланова председништва, а поред тога представља парламент у председништву парламента Универзитета. Председништво је извршни орган парламента, који припрема седнице парламента и реагује на свакодневне промене на Факултету, а састоји се од четири члана, по једног представника сваке изборне јединице на Факултету. Студентски парламент делегира представнике студената у остала тела (Савет факултета и Универзитетски парламент) и одређује представнике студената у Комисији за обезбеђење квалитета, поред тога може да формира и своја тела која се баве унапређењем наставе и студентског стандарда на Факултету. Поред тога, парламент обавља активности које се односе на осигурање и оцену квалитета наставе, реформу студијских програма, анализу и оцену ефикасности студија, утврђивање броја ЕСПБ бодова, подстицање научно-истраживачког рада студената, сарадњу са тржиштем рада, дефинисање критеријума за оцењивање активности и знања студената у наставном процесу, заштиту права студената и унапређење студентског стандарда и друго. Студентски парламент прикупља информације о проблемима у настави и предлаже решења за њихово отклањање. Такође, парламент може самостално да спроводи вредновање квалитета наставе помоћу анкета и/или

студентских зборов. На седницама парламента се разматрају и анализирају прикупљени резултати процеса оцене квалитета, предлажу решења за постојеће студентске проблеме и покрећу иницијативе за доношење или промену одлука других органа које се односе на унапређење целокупног квалитета студирања. Седнице Парламента су јавне и могу им присуствовати студенти у броју који неће ометати рад седнице. Студентима се гарантује слобода мишљења и изражавања, а на тај начин и активно учествовање у унапређењу квалитета целокупног стандарда студирања.

У оквиру Савета факултета студенти имају 3 представника, а преко њих имају право гласа по свим питањима, па и по питањима унапређења квалитета. На овај начин могу директно да утичу на политику контроле и побољшања квалитета, као и на усвајање општих аката којима се ова област регулише. Представнике студената у Савету факултета бира Студентски парламент.

Важну улогу у координацији деловања студентских организација и комуникацији са органима факултета има Студент продекан. Студента продекана бира Савет факултета на предлог Студентског парламента. Право на кандидатуру за изборе на функцију студента продекана имају сви студенти Факултета који су први пут уписани у години када се избори одржавају. Студент продекан учествује у раду Савета Факултета и представља главног посредника између студената и органа факултета. Његова улога јесте да координира рад студентских организација, да информише студенте о свим факултетским одлукама и питањима од значаја за студенте, да парламенту подноси извештаје о свом раду и спроводи друге активности у складу са интересима студената. Студент продекан прикупља информације о свим проблемима који се јављају у наставном процесу и прослеђује их одговарајућим субјектима. Поред тога, у сарадњи са другим представницима студената, спроводи процес самовредновања, учествује у припремама и обрадама студентских анкета и учествује у припремама закључака и мера за унапређење квалитета. Студент продекан може да организује студентске скупове на којима осим студената учествују и Декан и Прodeкан за наставу. Том приликом студенти имају могућност да изнесу своја питања и проблеме, на које студент продекан, Декан и Прodeкан за наставу дају одговоре и савете. Уколико се за тиме укаже прилика, студент продекан је дужан да кроз разговор упозна конкретне наставнике и сараднике о недовољно добрим резултатима провере квалитета (лоша пролазност на испитима, примедбе студената на ниво предавања/вежби, нередовност у одржавању наставе и слично) и да у сарадњи са њим дође до мера за побољшање квалитета. Студент продекан има мандат од годину дана, по чијем истеку је дужан да свог наследника упозна са свим детаљима свог дотадашњег рада, чиме се цео поступак убрзава и поједностављује.

У оквиру Комисије за обезбеђење квалитета, органа који представља кључно тело за обезбеђивање циљева Стратегије обезбеђења квалитета, студенти имају једног представника. Ова комисија представља оперативно тело које се бави питањима обезбеђења и унапређења квалитета, тако да је учешће студената у њеном раду од великог значаја за цео процес. Осим директне улоге студента у раду ове комисије на обезбеђењу квалитета и самовредновању, важна је и њихова улога у комуникацији са другим студентским представницима, а нарочито у извештавању Студентског парламента о раду Комисије. Спектар деловања комисије обухвата анализу и вредновање квалитета разних

области обухваћених процесом самовредновања, а у којима студенти директно учествују: студијских програма, наставног процеса, уџбеника и литературе, библиотечких, информатичких и других ресурса.

Најважнији начин провере квалитета од стране студената јесу анонимне студентске анкете. Анкетирање студентата редовно се организује, на крају сваког семестра, од стране Комисије за обезбеђење квалитета. Том приликом студенти учествују у попуњавању званичних факултетских анкета о квалитету наставе за све предмете студијског програма, које су положили и све наставнике који су ангажовани на тим предметима. Такође, учествују у попуњавању анкета о условима и организацији студијских програма, процени објективности оцењивања и процени квалитета рада органа и стручних служби на факултету. Све ове анкете попуњавају се анонимно. На овај начин сваки студент има прилику да директно учествује у процесу самовредновања и провере квалитета. Студентски представници у оквиру Комисије за обезбеђење квалитета учествују у обради ових анкета и давању предлога за превентивне и корективне мере у циљу побољшања квалитета факултета, студијских програма, наставног процеса и других аспеката. Сви резултати анкета су јавно доступни студентима и налазе се на интернет страници факултета. У табели 13.1. дате су просечне оцене анкета за оцењивање стандарда квалитета наставног процеса, студијских програма и градива, временског ангажовања студената израженим у ЕСПБ и осталим условима студирања на Факултету за примењену екологију Футура.

Табела 13.1. Резултати анкета које спроводи Комисија за обезбеђење квалитета

Тврдње		Просечна оцена			
		зимски семестра школске 2009/2010. године	летњи семестра школске 2009/2010. године	зимски семестра школске 2010/2011. године	летњи семестра школске 2011/2012. године
КВАЛИТЕТ НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА					
1.	Наставни процес је добро структуриран кроз предавања, вежбе, консултације, домаће задатке, припреме за проверу знања:	8,64	8,49	8,10	9,14
2.	Наставни процес је добро организован (обавештења, распореди, техничка подршка):	8,12	8,31	8,50	9,13
КВАЛИТЕТ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА					
1.	Студијски програм је био занимљив:	8,66	8,42	7,90	9,10
2.	Студијски програм ме оспособљава за квалитетно обављање професије:	8,63	8,38	7,70	8,96
3.	Обим студијског програма је задовољавајући:	8,52	8,56	8,10	9,05
4.	Студенти су упознати са захтевима тржишта и послодаваца:	7,53	7,56	6,97	8,68
5.	Студенти су упознати са начином стицања запослења:	6,97	7,37	6,77	8,62
КВАЛИТЕТ НАСТАВНОГ ГРАДИВА					
1.	Уџбеници и друга литература су лако доступни:	6,84	7,70	7,90	9,07
2.	Уџбеници и друга литература су	7,79	8,41	8,03	9,20

	усклађени са тематиком курса:				
3.	Уџбеници и друга литература су писани разумљивим језиком:	8,18	8,36	8,37	9,17
ВРЕМЕ АНГАЖОВАЊА СТУДЕНТА И ЕСПБ БОДОВИ					
1.	Степен мог разумевања ЕСПБ-а:	8,45	8,65	8,90	9,28
2.	Време мог ангажовања на предметима током семестра одговара ЕСПБ-у:	8,49	8,58	8,83	9,26
ОСТАЛИ УСЛОВИ СТУДИРАЊА					
1.	Понашање студената на предавањима, вежбама је примерено стандардима универзитетског кодекса понашања:	8,27	8,21	8,13	8,92
2.	Студенти имају одговоран однос према студијама:	8,28	8,09	7,97	8,70
3.	Обезбеђено је присуство студената у управљачким структурама:	8,14	8,30	7,73	8,88
4.	Студијско мишљење се уважава приликом доношења одлука у органима управљања:	7,83	8,15	7,37	8,92
5.	Студент познаје стратегију и поступке контроле квалитета:	7,84	7,94	7,43	8,87
6.	Студенти су довољно присутни у телима за контролу квалитета:	7,56	7,93	7,24	8,81
7.	Финансирање доприноси бољим условима рада и већој сигурности студената и запослених на Факултету	7,51	7,95	7,76	8,93

Велика већина ових просечних оцена се налази у распону између 7,50 и 9,00 што говори о релативно високом степену задовољства међу студентима. Посебно охрабрује пораст у просечним оценама за последњи обрађени семестар што потврђује да се повратне информације о факултету, процесу студирања и осталим аспектима који га окружују, које студенти дају приликом попуњавања ових упитника, разматрају од стране свих релевантних органа факултета и да се на основу тога примењују корективне мере. У оквиру овог анализираног пресека резулата анкета најниже просечне оцене биле су везане за технички квалитета наставног градива (квалитет штампања уџбеника и друге литература), међутим, применом корективних мера и одговарајућим ангажовањем факултета дошло је до побољшања квалитета у оквиру овог сегмента што се види из просечних оцена за последњи семестар овог пресека, где се примећује њихов значајан пораст. Факултет посебно мотивише укљученост и активну партиципацију студената у радње континуираног осмишљавања и обогативања студијских програма, наставног процеса и ненаставних активности на факултету.

SWOT анализа стандарда 13

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Студенти антивно учествују у свим органима и телима факултета и у телима која учествују у процесу самовредновања и процени квалитета (+++) ❖ Редовне провере квалитета путем студентских анкета (++) ❖ Већина студената учествује у попуњавању анкета (++) ❖ Студенти учествују у обради података и креирању закључака (+++) ❖ Студенти самостално предлажу мере за побољшање квалитета (+++) ❖ Сви резултати су јавно доступни свим студентима (+) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Студентски представници и тела нису увек у могућности да директно у потпуности утичу на процес доношења одлука већ само могу да предлажу одређене мере (++) ❖ Непостојање утемељених незваничних студентских организација које би се бавиле квалитетом наставног процеса (++) ❖ Попуњавање формалних анкета са великим бројем одговора дестимулише студенте (+)
ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Чешће организовање скупова студента и представника управе факултета са циљем директне комуникације и изношења мишљења и предлога (+++) ❖ Подизање свести и упознавање студената са важношћу процеса самовредновања (++) ❖ Успостављање неформалних студентских организација које би се бавиле побољшањем квалитета (++) ❖ Повећање броја студента који учествује у процесу анкетања (+) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Недовољне иницијативе студената да формално (путем одговарајућих тела и организација) решавају одређене проблеме или утичу на подизање квалитета (+) ❖ Студенти су у мањини у званичним телима факултета (++) ❖ Неповерење студената да ће учествовање студената у процесу самовредновања донети промене (++) ❖ Неповерење студената у анонимност процеса анкетања (++)

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 13

- Подизање свести студената о важности процеса самовредновања;
- Повећање поверења студената у резултате овог процеса;
- Подстицање студентских иницијатива за побољшање квалитета;
- Побољшано информисање најмлађих студената о процесима самовредновања, контроле квалитета и о њиховим студентским правима;

- Организовање повремених анкета које представљају брзу реакцију на тренутно уочене проблеме;
- Подстицање мобилности студената у циљу уверавања у ефективност процеса и мера контроле квалитета у развијеним земљама;
- Инсистирање на транспарентности извештаја о раду појединих студентских тела;
- Стимулисање организовања студената у облику неформалних студентских организација;
- Повећање степена дигитализације процеса анкетирања студената.

Показатељи и прилози за стандард 13

Прилог 13.1. Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

Стандард 14. Систематско праћење и периодична провера квалитета

Факултет за примењену екологију Футура обезбеђује и спроводи систематско праћење и периодичну проверу квалитета свог рада, својих капацитета и студената. Спровођење утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета врши се преко Комисије за обезбеђење квалитета (Прилог 3.1. приказује Одлуку о формирању овог тела). Како је наведено у опису Стандарда 2, стандарди и поступци за обезбеђење квалитета на Факултету за примењену екологију Футура су дефинисани Правилником о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета на Факултету за примењену екологију Футура, који подразумева формирање и постојање Комисије, а садржи и опис основних стандарда за самовредновање и оцењивање квалитета, усклађених са радом комисије за обезбеђење квалитета Универзитета Сингидунум. Комисија за обезбеђење квалитета, у својству тела одговорног за квалитет на Факултету, периодично и синхронизовано са осталим органима процењује ниво остваривања и поштовања донетих параметара обезбеђења квалитета, имајући обавезу и мотив да на основу виђеног предлаже не само корективне, већ инвентивне и иновативне приступе унапређењу квалитета. Чланове Комисије за обезбеђење квалитета предлаже Декан Наставно-научном Већу, а одлуком Наставно-научног Већа се Комисија и формализује.

Према опису из Стандарда 2 и Стандарда 3, Комисија за обезбеђење квалитета има задатак да на годишњем нивоу извештава о свом раду и резултатима процеса самовредновања и обезбеђења квалитета за конкретну академску годину. У оквиру документа под називом „Извештај Комисије за обезбеђење квалитета за академску годину 20??/?“?, Комисија износи егзактне податке и информације прикупљене анкетирањем, као и своје предлоге и сугестије за даље унапређење процеса обезбеђења квалитета. Пример таквог Извештаја представљен је у Прилогу 2.3. Такође, на почетку сваке академске године Комисија доставља Наставно-научном Већу на усвајање документ под називом „План рада и процедура за праћење и унапређење квалитета на Факултету за примењену екологију Футура“, а пример таквог плана представљен је у Прилогу 2.2.

Сходно наведеном, Факултет преко Комисије обезбеђује услове за редовно, систематско прикупљање и обраду података. Одличан пример је и процес израде овог Извештаја о самовредновању, током кога су све службе, управа, запослени и студенти уско сарађивали са Комисијом кроз достављање неопходних података за израду Извештаја.

Факултет обавља периодична самовредновања и проверу квалитета у складу са прописаним захтевима на сваке три године. Постојећа инфраструктура за спровођење периодичног самовредновања је задовољавајућа, мада постоје потребе за унапређењем капацитета, које су описане у SWOT анализама у оквиру свих претходних стандарда. Као најзначајније слабости овог процеса наводе се потребе за растерећењем чланова Комисије и административног особља од свакодневних обавеза, како би се у потпуности посветили процесу систематског праћења и провере квалитета рада Факултета. Такође, опасност од појаве мултитаскинга у институцијама у приватном власништву, чији опстанак зависи искључиво од ангажовања запослених, представља донекле отежавајућу околност у процесу систематског праћења и провере квалитета. Степен електронизације процеса вредновања квалитета путем анкетирања студената, дипломираних студената,

послодаваца и запослених је на задовољавајућем нивоу, али су неопходна даља унапређења и осавремењавања у складу са трендовима развоја информационих технологија. Такође, потребно је још боље упознати студенте за значајем и принципима самовредновања, како би већина студентске популације схватила значај сопственог учешћа у овом процесу кроз одговарање на анкете и давање сугестија за унапређење рада (да поред чланова Савета и Комисије, који представљају студенте са развијеним комуникационим и модераторским вештинама, остатак студентске популације узме још активније учешће у процесу самовредновања). Увођење књиге утисака или кутије за сугестије и предлоге представља добар предлог за прикупљање већег броја неструктурираних мишљења и предлога од стране студената и да се повећа њихово учешће у оцени квалитета рада зарад даљег унапређења.

Факултет остварује добру комуникацију и сарадњу са већином институција у области истраживања и високог образовања. Број уговора о сарадњи и наставно-научних база Факултета (Табела 11.3) потврђује ову чињеницу. Постоји проблем у комуникацији са појединим факултетима у државном власништву, који Факултет Футура сматрају конкурентском институцијом високог образовања. Проблеми се огледају у ставовима руководства о забрани учешћа њихових професора у комисијама за јавну одбрану мастер и докторских радова, као и у одбијању сарадње кроз реализацију заједничких пројеката. Са друге стране, истраживачки институти из истих или сличних научних области су потпуно отворени за ове видове сарадње и са њима Факултет Футура остварује одличну комуникацију и размену информација и резултата истраживања.

Сви наставници и сарадници, запослени у стручним службама, студентске организације и студенти, као и Комисија за акредитацију и проверу квалитета, упознати су са налазима и закључцима који се налазе у извештајима за контролу квалитета. На интернет страници Факултета постоји део под називом Квалитет и вредновање, где су доступни сви извештаји о самовредновању, укључујући и овај, као и Стратегија обезбеђења квалитета, Правилник о самовредновању, Одлуке о формирању Комисије за обезбеђење квалитета и њеним члановима, акциони планови за спровођење Стратегије обезбеђење квалитета, Планови рада на самовредновању и одлуке о њиховом усвајању. Такође, у делу Акта факултета, доступни су сви документи, који опредељују стратешко деловање Факултета Футура и принципе спровођења стратешких циљева.

SWOT анализа стандарда 14

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Факултет обезбеђује континуитет у спровођењу утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета преко Комисије за обезбеђивање квалитета (+++) ❖ Постоје документи који одређују стратешке правце у провери квалитета, као и поступке њихове реализације (+++) ❖ Запослени и студенти су вољни да учествују у процесу провере квалитета (++) ❖ Процес систематског праћења и периодичне провере је потпуно транспарентан и доступанувиду јавности (+++) ❖ Остварена је дигитализација процеса анкетаирања и прикупљања мишљења о квалитету рада (++) ❖ Интензивна сарадња и размена информација са институцијама на националном и међународном нивоу (+++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Потреба за растерећењем чланова Комисије од осталих свакодневних обавеза како би се још више посветили процесу обезбеђења квалитета (++) ❖ Потреба за већим бројем запослених на административним и техничким пословима за потребе осигурања и унапређења квалитета (++) ❖ Потреба за даљом електронизацијом и дигитализацијом процеса обезбеђења квалитета (++)
ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Даљи развој електронских процеса за процену квалитета (+++) ❖ Даље умрежавање са институцијама на националном и међународном нивоу (+++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Одбијање сарадње од стране појединих високошколских установа у државном власништву, које Факултет Футура сматрају конкурентском, а не партнерском институцијом (+)

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 14

- Наставити електронизацију процеса вредновања квалитета рада на Факултету;
- Формирати службу или макар одредити/увести особу која ће се бавити праћењем развоја људских ресурса на Факултету за примењену екологију Футура и редовно и периодично сачињавати план развоја запослених кадрова;

- Интензивније укључити студенте докторских студија у процену квалитета рада Факултета;
- Интензивније указивати студентима на значај евалуације за побољшање квалитета рада Факултета (путем информативних радионица) како би се повећао одзив на попуњавању евалуационих упитника и опште учешће у процесу провере квалитета;
- Наставити интензивну сарадњу са институцијама на националном и међународном нивоу.

Показатељи и прилози за стандард 14

Прилог 14.1. Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе.